Poštnina plačana v gotovini.

Leto LXVI., št. 229 Ljubljana, sobota 7. oktobra 1933 Cena Din 1.-

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati: do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3.—, večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Kralj na grobovih junakov-mučenikov

Sinoči je „Dubrovnik“ priplul v krfsko luko, kjer ga je kljub pozni uri pričakovala velika množica — Danes se bosta Nj. Vel. kralj in kraljica poklonila na grobovih padlih borcev

Krf, 7. oktobra AA. Nj. Vel. kralj Aleksander in Nj. Vel. kraljica Marija sta snoči ob 9. s svojim spremstvom prispela na vojni ladji »Dubrovnik« na Krf. Jugoslovenski kraljevski dvojici je priplula nasproti grška torpedovka »Spece«, ki je spremljala ladjo visokih gostov do vhoda v krfsko pristanišče.

Ko se je »Dubrovnik« vsidral, sta Veličanstvi sprejeli jugoslovenskega poslanika Hristića, ki ga je spremljal tiskovni ataše Radica. Na obalah so se zbrale ogromne množice, ki so z zanimanjem opazovale, kako je »Dubrovnik« priplul v krfsko pristanišče. Naša vojna ladja je z reflektorji najprvo osvetlila pokopališče jugoslovenskih vojakov na otoku Vidu.

Pozdrav predsedniku grške republike

Atene, 7. oktobra. AA. Atenska agencija poroča: Predsednik grške republike Zaimis je poslal Nj. Vel. kralju Aleksandru tole brzojavko:

V trenutku, ko stopata Vaši Veličanstvi na grško zemljo, sem zelo srečen, da Vam lahko od vsega srca želim dobrodošlico in da izrazim svoje najtoplejše želje za srečo Vaših Veličanstev in za blagostanje jugoslovenskega naroda. Hkratu prosim Vaši Veličanstvi, da sprejmete izraze mojega zvestega prijateljstva, kakor tudi udanosti grškega naroda.

Zahvala Nj. V. kralja

Krf, 7. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj Aleksander je na pozdravno brzojavko, ki jo je prejel od predsednika grške republike Aleksandra Zaimisa, odgovoril s tole brzojavko:

Globoko so me ganili pozdravi, ki ste mi jih poslali v času, ko stopam na grško zemljo. Kraljica in jaz se zahvaljujeva Vaši ekscelenci za izražena čuvstva. Zagotavljam Vas svojega iskrenega in stalnega prijateljstva, ki ga gojim do Vas in grškega naroda.

Grški tisk izraža simpatije do Jugoslavije in njenega vladarja

Atene, 7. oktobra AA. Vse grško časopisje sposebnimi simpatijami in zelo obširno poroča o prihodu Nj. Vel. kralja Aleksandra na Krf. Vsi listi naglašajo, kolikšno je prijateljstvo, ki ga goji ves grški narod do jugoslovenskega naroda in kako globoko spoštuje jugoslovenske suverene. Kratko bivanje na Krfu spominja na tragične dneve, ko se je morala mala Srbija pred navalom sovražnika zateči na grško ozemlje. Tu se je vojska male Srbije okrepila, da je mogla kasneje izvršiti čudežno delo osvobojenja in zedinjenja.

»Elefteron Vima« naglaša, da bo sedanje bivanje kralja Aleksandra na grški zemlji izzvalo nova prijateljska čuvstva med grškim narodom.

»Katimerina« želi, naj bi sedanje bivanje kralja Aleksandra na Krfu rodilo obnovo prijateljskega pakta, ki je bil podpisan pred 5 leti. Tega pakta se je tedaj grški narod zelo razveselil, ker je prav tako popularen, kakor sedanji pakt z Ankaro.

»Hestia« opozarja na enodušnost, s katero grško časopisje in ves grški narod pozdravlja obisk jugoslovenskega kralja. Grško prijateljstvo do Jugoslavije se opira na velike skupne borbe za svobodo grškega in jugoslovenskega naroda.

Podobno piše tudi francoski list »Messager d'Athenes«. Prav tako zagovarjata lista »Fonitulau« in »Elinikon Melon« čim tesnejšo zajednico med obema narodoma. Nj. Vel. kralj Aleksander, pravi »Elenikon Melon«, spada med obnovitelje miru na Balkanu in med čuvarje nacionalne ideje svojega naroda.

General Kondilis o nalogah tiska

Krf, 7. oktobra. AA. Snoči je podpredsednik grške vlade Kondilis priredil v hotelu »Angleterre« večerjo v čast jugoslovenskim novinarjem, ki so prispeli na Krf v zvezi s potovanjem Nj. Vel. kralja Aleksandra. Večerje so se udeležili tudi krfski poslanec Vezilos, soproga ministra Teodokisa in grški novinarji. Kondilis je pozdravil novinarje z daljšim govorom, v katerem je med drugim dejal:

Obisk jugoslovenskega vladarja naši zemlji je obisk slavnega kralja prijateljskega in junaškega jugoslovenskega naroda. To nam omogoča, da nudimo svoje gostoljubje zastopnikom jugoslovenskega časopisja. Srečen sem, da so tu zbrani zastopniki jugoslovenskega in grškega tiska, ki jih veže vzvišena naloga, da prešinjajo javno mnenje obeh sosednih narodov s prisrčnim prijateljstvom, ki obstoja med o'ema že več stoletij in kar se je v nedavni preteklosti še poglobilo s skupno borbo. To prijateljstvo bo trajalo večno kot najboljše jamstvo miru in civilizacije na Balkanu.

Komentarji italijanskega tiska

Rim, 7. oktobra. r. Italijanski listi, ki so sprva molčali, pripisujejo sedaj veliko važnost potovanju Nj. Vel. kralja Aleksandra, naglašujoč, da vsa mednarodna javnost pričakuje rezultate tega potovanja z največjim zanimanjem. Po trditvah italijanskega tiska je vzbudilo potovanje jugoslovenskega vladarja, zlasti pa njegovi sestanki z bolgarskim kraljem in predsednikom turške republike največjo pozornost Anglije. Angleški krogi zatrjujejo, da bi mogli roditi ti sestanki izredno važne rezultate. V teh krogih prevladuje mnenje, da se bo s tem konsolidiral mir na Balkanu in ojačalo sodelovanje med velesilami in balkanskimi državami. Vesti, po katerih bi bil rezultat sestanka med Nj. Vel. kraljem in predsednikom turške republike v tem, da se pospeši pakt o prijateljstvu in nenapadanju med Jugoslavijo in Turčijo, o čemer so razgovori že v teku, brez dvoma ne zmanšjujejo pravi značaj tega sestanka, ker se povsod, pa tudi v Londonu, smatra, da bo ta sestanek pred vsem pripomogel k razširjenju velike mreže pogodb o nenapadanju, ki so bile zaključene v teku poslednjih mesecev. V zvezi s tem ponatiskujejo vsi današnji rimski listi poročilo londonske »Morning Post«, ki poudarja med drugim:

Pogodbe, ki so jih sklenile Sovjetska Rusija in Turčija s svojimi sosednimi državami in državami Male antante, dokazujejo da smatra Turčija prijatelje Rusije za svoje prijatelje in narobe. Zaradi tega bi sklenitev prijateljske pogodbe med Turčijo in Malo antanto predstavljale prirodno razširjenje in dopolnitev pogodb, ki so jih Turčija in države Male antante nedavno sklenile z Rusijo. Sicer pa je ta serija pogodb tako obsežna, da izključuje nevarnost ustvaritve novih blokov držav, ki bi se medsebojno pobijali. Končno pa naglašajo fašistični listi, da je vse to le posledica četvornega pakta, čigar duh se širi sedaj v vsem mednarodnem političnem življenju.

Jugoslavija in zaščita narodnih manjšin

Izjava našega delegata g. Fotića na seji odbora za proučevanje manjšinskega problema

Ženeva, 7. oktobra. n. šesta komisija skupščine Društva narodov je nadaljevala svoje delo in zaključila diskusijo o narodnih manjšinah. V imenu držav Male antante in Poljske je na današnji seji govoril jugoslovenski delegat g. Konstantin Fotić, ki je podal naslednjo izjavo:

V svojih govorih sta zastopnika Češkoslovaške in Rumunije jasno podala svoji stališči o vprašanju narodnih manjšin, odnosno o tem, da so pogodbe o zaščiti narodnih manjšin rezervirane kompetenci sveta Društva narodov, ki more edini o njih odločati. Prav tako ima svet tudi edini pravico nadzirati proceduro in izvedbo teh pogodb. Že večkrat smo ugotovili, da se je mogla procedura, ki jo je ustanovilo Društvo narodov, izvajati le po zaslugi, s pomočjo in dobro voljo prizadetih držav. Tega stališča smo se vedno držali in se bomo tudi v bodoče ter nočemo odreči se svojim pravicam. Po našem mišljenju se more skupščina Društva narodov baviti z manjšinskim problemom le kot splošnim problemom. Ne more se pa vmešavati v njegovo vsebino in proceduro ne glede na to, ali gre za manjšine, ki so zaščitene s posebnimi pogodbami, ali za manjšine, ki jih pogodbe ne ščitijo. Skupščina Društva narodov ne sme pozabiti, da se morejo ti problemi rešiti le z moralno avtoriteto prizadetih sil. Manjšinske pravice, ki smo jim priznali nedotakljivost, ne morejo zaviseti od obstoja kake posebne konvencije ali od vpliva kake sile. Predlog resolucije, ki so ga stavili zastopniki Anglije, Norveške, Nizozemske in Danske, zahteva enostransko razširjenje procedure napram manjšinam v minoritetnih državah. Iz zgoraj navedenih razlogov še enkrat poudarjam, da je o teh problemih kompetenten le svet Društva narodov, ne pa tudi skupščina. Zato mi je čast v imenu držav Male antente in Poljske izjaviti, da ne morem sprejeti predloga resolucije, niti kakega drugega predloga, ki bi spremenil proceduro ali izvajanje pogodb o manjšinah.

Dramatični prizori na lipskem procesu

Obtoženci obtožujejo policijo, da je potvarjala njihove izjave in jim podtaknila stvari, ki jih niso zagrešili

Lipsko, 7. oktobra. AA. V začetku včerajšnje razprave proti osumljencem požara v državnem zboru se je nadaljevalo zaslišavanje Torglerja. Obtožnica očita Torglerju, da se je hotel takoj po požaru skriti in da se zato ni vrnil domov. Torgler je pa odgovoril, da je bil tisti večer dolgo v restavraciji in ker je zamudil poslednji vlak, da bi se vrnil domov, je šel spat k funkcionarju komunistične stranke Kuhneju. Drugo jutro ob 8. je policija prišla po Kuhneja. Za Torglerja se pa še zmenila ni. Dalje je izjavil Torgler, da je tisto jutro bral v listih očitek, da je zbežal iz poslopja državnega zbora. Tedaj je šel telefonirat več svojim prijateljem in na policijo, da protestira zoper takšne obdolžitve. Šele tedaj so ga aretirali. Če bi se bil hotel skriti, pač ne bi bil šel h Kuhneju, ki je bil znan komunist.

Sledilo je zaslišavanje Dimitrova. Razprava postane takoj razgibana. Obtoženec govori z močnim glasom in se zdi, kakor da se ne bi imel v oblasti. Ker v svojem zagovoru večkrat celo obtožuje policijo, ga mora sodišče pozivati k redu. Obtožnica skuša dokazati, da je obstajala zveza med Dimitrovim in nemško komunistično stranko, pri kateri je imel obtoženec misijo v imenu tretje internacionale. Dimitrov pa skuša to ovreči in dokazuje, da se je bavil samo z zadevami bolgarske komunistične stranke. Skoraj vsi odgovori Dimitrova so žaljivi za sodišče in policijo. Ko n. pr. čitajo neki pasus v Ljeninovi brošuri, ki so jo našli pri obtožencu, vzklikne Dimitrov: Zmerom sem študiral buržujsko pravico, pa jo tudi tukaj študiram. Nato izjavi, da ne pozna spisov, ki so mu jih predložili, ter zavpije: Zapisnik je lažnjiv! Policija je lagala in izjave ponaredila. Še tu pod prisego krivo izpoveduje.

Predsednik pozove Dimitrova k redu. Ko mu predlože načrt Berlina, v katerem sta bili s križcem, zaznamovani s svinčnikom, označeni poslopji državnega zbora in cesarskega gradu, izjavi Dimitrov, da je te križce napravila policija.

Nato vpraša predsednik, kaj je z nalogom zastran nekega plačila nekemu Schmidtu. Tedaj pa postane Dimitrov besen in zakriči: Tudi to je policijska sleparija! Predsednik pripomni, da bi bil obtoženec manj nervozen, če bi resnico govoril.

Potem pridejo na vrsto razna plačila, zabeležena v zapisnici, ki so jo našli pri Dimitrovem, in telefonske številke v šifrirani pisavi, ki jo je policija komaj dešifrirala. Pri tej priliki vzklikne Dimitrov: Policija je popolnoma nezmožna!

Sodišče se umakne na posvetovanje. Po dolgem razpravljanju sklene Dimitrova izključiti od razprav. Predsednik zapove, da ga odvedejo nazaj v celico, proti čemur Dimitrov protestira.

Po tem incidentu se je v obtoženčevi odsotnosti nadaljevalo proučevanje spisov in beležk, ki so jih našli pri Dimitrovu.

(Havas).

Ko je bilo končano proučevanje spisov in papirjev Dimitrova, je prišel na vrsto drugi bolgarski obtoženec Popov. Obtožnica mu očita, da je dobival podporo od tem'ke komunistične stranke ter da je fotografiral vojaške objekte in bil v zvezi s požigalci državnega zbora. Popov je vse te očitke energično zanikal.

Dosedanji potek procesa ne kaže nili možnosti, da bi bila obstajala zveza med poslancem Torglerjem in tremi bolgarskimi obtoženci po eni strani ter požigalcem državnega zbora po drugi strani.

V slogi je moč

Ko so bile razpuščene stare stranke, ki so žal v medsebojnem pobijanju le prerade pozabljale na nujne gospodarske in socialne naloge, si je naše ljudstvo oddahnilo. Polegle so se razbrzdane strankarske strasti, ki se dostikrat niso ustavile niti pred najsvetejšimi človeškimi čustvi. Z zadovoljstvom je pozdravilo naše ljudstvo vsak ukrep novega režima, ki je stremel za tem, da postane naša država čim močnejša, kajti **naš narod je politično že tako zrel, da dobro ve, da more le močna država zaščititi njegove gospodarske in socialne interese. Prav tako ve, da je mogoč izhod iz gospodarske krize, ki je zavladala skoro po vsem svetu, edinole z vzajemnim delom in vzajemno pomočjo.** Nova narodna in državna politika, uveljavljena po 6. januarju 1929, ki je postavila za vrhovno načelo korist splošnosti, vsega naroda in države in ne le posameznikov, je našla odobravanje v najširših slojih našega ljudstva.

Zato tudi niso našle med njimi posebnega odmeva znane intrige punktašev, ki so mislili, da bodo z gojenjem stare strankarske mržnje mogli še nadalje ribariti v kalnem. Ogromna večina slovenskega ljudstva je odločno zavrnila te njihove poizkuse, zavedajoč se, da bi stara pot političnega in strankarskega življenja dovedla državo v propast, s tem pa tudi naše slovensko ljudstvo samo.

Umevno je, da je v takem razpoloženju našla zahteva vrhovnih oblasti, naj bodo obč. uprave predvsem gospodarske korporacije in ne politične, popolno odobravanje, tem bolj, ko imamo po končni rešitvi državnopravnih vprašanj reševati predvsem gospodarska in socialna vprašanja, ki so v današnji gospodarski krizi še posebno pereča. V kolikor so se pri sedanjih občinskih volitvah, zlasti pa pri sestavi kandidatnih list zanje pokazala **stara politična stremljenja, se zato niso pojavila iz srede ljudstva samega, pač pa iz tistih kuhinj, v katerih so se skuhale tudi znane punktacije, ki so zahtevale, naj bi se vrnili v kaotično poprevratno stanje l. 1918 in v ustavne boje, v katerih bi gospodarska in socialna vprašanja kljub svoji nujnosti morala ostati povsem naravno na strani, ker bi v medstrankarski borbi po starem načinu nihče ne imel časa, da bi jih reševal.**

Po vseh jalovih poizkusih punktašev, da bi kovali zase zlato po pregovoru »Kjer se prepiraa dva, treji dobiček ima«, smo prepričani, da bosta zavednost in razsodnost slovenskega ljudstva zmagali tudi pri sedanjih občinskih volitvah in da bodo naši ljudje na deželi odločno zavrnili 15. oktobra vse, ki mislijo, da je stara politika medsebojnega hujskanja še mogoča.

Slovenci nimamo prav nobenega povoda, da bi se postavljali v nasprotje s sedanjim režimom, najmanj iz zunanjepolitičnih ozirov, o čemer sploh ne more biti govora, pa tudi ne iz notranjepolitičnih. **Samo pomislimo, kako bi nam bilo pri srcu, če bi v letošnji jeseni, ko so poplave prizadele toliko krajev v naši banovini, ostali navezani sami nase.** Danes lahko zahtevamo od države: Pomagajte nam vsi, ki vas ni doletela nesreča, kakor bomo vam drugim, kolikor bomo mogli, kadar boste v bedi. Sloga jači, nesloga tlači!

Če opozarjamo na punktaške poizkuse za vrnitev v stare čase, ne delamo tega zaradi tega, ker bi se morda punktašev bali, kajti vemo, da je država danes že dovolj močna, da lahko zatre vsak neljub pojav, ki bi mogel škodovati njenemu ugledu in koristim splošnosti, temveč zato, ker ne sme biti v našem javnem življenju, v naših javnih upravah nobenega madeža, nobenega čira, ki bi le količkaj zaviral zdravo funkcioniranje celotnega organizma.

Prevelike so naloge, ki jih je treba izpolniti, ako hočemo zagotoviti našemu ljudstvu večji kos vsakdanjega kruha, lepšo, boljšo in varnejšo bodočnost zanamcem, našim otrokom, da bi se smeli ustavljati ob ovirah ljudi, ki hote ali nehote ne razumejo zahtev novega časa in ki nočejo videti, kako se vsi narodi okoli nas združujejo v čim tesnejše vrste, da bi se čim bolj osamosvojili in postali čim sposobnejši za življenjsko borbo. **Ali naj ostanemo samo mi na pol poti, razcepljeni, sprti, plen močnejših sosedov?** Naša pot mora iti samo naprej k moči, sporedno z drugimi narodi, ker nas bo samo to obvarovalo vseh nevarnosti, ker nas bo samo to gospodarsko osamosvojilo in rešilo iz gospodarske krize, v katero nas je potegnil tuji svet.

Do tega cilja pa moremo priti, če bomo združili vse razpoložljive sile, tudi najmanjše, če nas ne bo ovirala nobena malenkost na skupni poti našega skupnega narodnega in državnega življenja.

To je pogoj za lepo bodočnost in zato mora tudi pri sedanjih občinskih volitvah naše ljudstvo odločno zavrniti vsak najmanjši poizkus punktašev od katerekoli strani za rušenje složnega življenja slovenskega ljudstva.

Nemčija proti razorožitvi

Odklonilen odgovor Nemčije na francosko - angleško - ameriške predloge je pokazal nade na skorajšnji uspeh razorožitvene konference

London, 7. oktobra č. Angleški listi se danes zelo pesimistično izražajo o mednarodnem političnem položaju v zvezi z razorožitvenim vprašanjem Okoliščino, da je angleški zunanji minister Simon odgodil svoj odhod v Ženevo do ponedeljka, ko se sestane ministrski svet, ki bo ponovno razpravljal o razorožitvenih problemih, in da se nemški zunanji minister še vedno ni odločil v nedeljo odpotovati v Ženevo, tolmačijo angleški listi kot znak, ki daje mnogo resnih pomislekov. Listi menijo, da se Nemčija nikakor noče zadovoljiti s francosko-angleško-ameriškim predlogom. Diplomatski korespondent »Daily Telegrapha«, ki ima običajno dobre informacije, trdi, da je nemška vlada ponovno sklenila, da ne bo popustila od stališča, ki ga je Neurath zavzel v Ženevi napram temu predlogu. V vsakem primeru bo zahtevala, da ji velesile priznajo pravico, da že v prvi polovici štiriletne dobe, ki jo predvideva francoski načrt, oboroži svojo vojsko s težko artiljerijo, tanki in bombnimi letali. Zahteve glede sankcij pa je nemška vlada v celoti zavrnila.

Lloyd George o hitlerizmu

Pariz, 7. okt. č. »Matin« objavlja izjavo, ki jo je dal njegovemu poročevalcu angleški državnik Lloyd George glede narodno socialističnega pokreta. Stari angleški politik je mnenja, da narodni socializem ni nevaren za mir v Evropi. Mesto njega bi lahko nastopil komunizem, ki bi predstavljal vse večjo opasnost. Da narodni socializem ni nevaren Evropi, dokazuje že izkušnja. Za svetovno vojno so se morale države pripravljati najmanj dve leti, zato tudi sedaj v bližnji bodočnosti ni pričakovati nenadnih tesnih sprememb v evropski politični konstelaciji.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 7. oktobra.

Nejevoljni so bili zadnje čase prebivalci bežigrajskega okraja. Kar čez noč so izginile po raznih vežah in predsobah žarnice in so ljudje ostali v temi. Včeraj se je pa na Opekarskicesti v Steinerjevi gostilni pojavil mlajši neznanec, ki je ponujal tri žarnice za 35 Din. Iz gostilne so neopaženo telefonirali po stražnika, ki je prodajalca žarnic odpeljal na policijo. Ugotovili so, da gre za brezposelnega mehanika Rudolfa M., ki je šele nedavno prišel iz zapora. Rudolf pravi, da se je ves čas preživljal z beračenjem, nekaj je pa tudi zaslužil. Žarnice mu je dala neka gospa, ki ji je pomagal nositi dva kovčega na kolodvor. Seveda pa to ni res, saj je že pred dnevi ponujal na Opekarski cesti žarnice na prodaj. Zdaj bo moral znova v zapor.

Včeraj zjutraj je posestnikov in trgovčev sin akademik Stanko Marinko na podstrešju hiše svojega očeta v Prisojni ulici 7 zasačil dva mladeniča, ki sta baš hotela odnesti vsak kos usnja ter violino. Poklical je stražnika, ki je oba aretiral. Prvi je brezposelni pomočnik Avg. K., drugi brezposelni delavec Rudolf P. Drugemu so zaplenili tudi stekleničico parfuma in več kosmetičnih predmetov. Očividno je nekje izmaknil damsko torbico.

V četrtek smo poročali o aretaciji mlade izsiljevalke Ivanke S. ki je bila zapletena v izsiljevalno afero. Zdaj so prijeli tudi glavnega krivca, brezposelnega pleskarja Vinka R., ki je bil njen ljubček ter tudi sestavil grozilna pisma. Vinko je moral v zapor.

INOZEMSKE BORZE

Curih, 7. oktobra Pariz 20.20, London 15.9250, New York 336, Bruselj 71.90, Milan 27.90 Madrid 43.15, Amsterdam 208.15, Berlin 122.85, Dunaj 57.25, Praga 15.32, Varšava 57.70, Bukarešta 3.—.

Bodoče naloge trboveljske občine

Zadostiti bo treba v prvi vrsti vedno večjim potrebam velikega industrijskega kraja

Trbovlje, 6. oktobra.

Mnogi ljudje, ki si prizadevajo pri predstoječih občinskih volitvah dobiti upravo trboveljske občine v svoje roke, niti ne slutijo, s kakimi neprilikami in težavami se bo moral boriti bodoči trboveljski občinski odbor. Glavni viri, iz katerih je velika trboveljska občinska blagajna redno črpala svoje dohodke, so močno usahnili zlasti lansko in letošnje proračunsko leto, ki izkazuje ogromen primanjkljaj 1,300.000 Din. Ta primanjkljaj, ki je nastal predvsem zaradi rudarske krize znižanega davčnega predpisa TPD, ki je največja davkoplačevalka v občini, kakor tudi zaradi zmanjšanih trošarinskih vplačil, ki tvorijo poleg doklad TPD največje občinske dohodke, se bo v prihodnjih letih nedvomno še povečal, če v doglednem času ne nastopi znatnejše olajšanje v današnji težki gospodarski depresiji.

Glede na ta občutni proračunski primanjkljaj bo stal bodoči občinski odbor pred težko preizkušnjo: zadostiti bo moral vsem od dneva v dan naraščajočim socijalnim potrebam naše velike industrijske občine. Zadostiti bo moral vsem zakonitim in pravnim obvezam gospodarskega in socijalnega značaja občine, končno pa bo moral tudi skrbeti za brezhibno funkcijoniranje občinske administracije, kar je osobito v naši industrijski občini nujno potrebno. Novi občinski odbor bo postavljen pred alternativo, da bodisi občinske doklade zviša, ali pa, da vse obstoječe socijalne postavke v proračunu, kakor tudi druge važne pozicije gospodarskega in kulturnega značaja, temeljito reducira

Po našem mnenju novi občinski odbor ne bo mogel storiti niti enega niti drugega. Zvišanje občinskih doklad bi naši pridobitni krogi, katerih obstanek je zaradi dolgotrajne krize že itak do skrajnosti ogrožen, pod nobenim pogojem ne mogli prenesti, kajti že dosedanji davčni zaostanki pričajo, kako trda prede našim trgovcem in obrtnikom. Toda tudi za redukcijo važnih socijalnih in gospodarskih postavk se bodoči občinski odbor ne bo mogel odločiti, ker že dosedanje postavke zdaleka niso zadoščale za podpiranje vedno večjega števila občinskih revežev, ubožcev in pomoči potrebnih. Treba bo misliti na širokopoteznejšo akcijo, s katero naj bi se pomagalo trboveljski občini prebroditi najkritičnejšo dobo, ki je nastopila z letošnjim proračunskim letom.

Največjo pažnjo bo moral novi občinski odbor posvetiti socijalnemu skrbstvu svojih občanov. Na stotine je revežev, ki so bili doslej navezani na pomoč občine, katera se jim tudi v bodoče ne sme odreči, ker bi sicer bili zapisani poginu. Na stotine je pa tudi brezposelnih, katere je nujno potrebno zaposliti. Za vse te socijalne naloge pa je treba zadostnih sredstev, katerih pa občini zaradi proračunskega primanjkljaja primanjkuje. Kaj bo moral občinski odbor storiti, da s skrčenim občinskim proračunom zadosti vsem gospodarskim in socijalnim potrebam in pravnim ter zakonitim obvezam občine?

V pogledu reševanja perečih socijalnih problemov v občini bo moral predvsem stremeti za tem, da čim preje ustanovi močan občinski socijalni fond, v katerega bi se stekale vse socijalne dajatve, darovi, prispevki in subvencije banovine in države, za katere bo moral novi občinski odbor nemudoma zaprositi. Dale si bo moral novi občinski odbor trboveljske občine prizadevati, da na merodajnih mestih doseže, da se v trboveljski občini nemudoma ustanovi centralna borza dela za rudarje, ki bo vodila vso skrb za zaposlitev našega brezposelnega rudarskega delavstva, osobito mlajšega. Iz občinskega socijalnega fonda bi se podpirali prvenstveno oni največji revежi, ki so brez vsakih sredstev in nesposobni za vsako delo, dalje staroupokojenci z minimalnimi pokojninami, s katerimi so obsojeni na počasno hiranje, kuhinje za revno rudarsko deco in sploh vsi, ki so pomoči res nujno potrebni. Brezposelni mladini, ki je za delo sposobna, pa se mora brezpogojno preskrbeti potrebno delo.

S tem bi se občinski proračun, ki ga močno bremeni občinsko socijalno skrbstvo, precej razbremenil in spravil v ravnovesje. Razume se, da bi uprava občinskega socijalnega fonda vodila točno evidenco in statistiko tako glede občinskih revežev in ubožcev, kakor tudi glede števila podpore in dela potrebnih brezposelnih, tako da bi bil vsak čas mogoč pregled in kontrola onih, ki so najbednejši in podpore najbolj potrebni.

Ta velika akcija za ustanovitev socijalnega podpornega fonda in borze dela za rudarje pa bo izvršljiva le v najtesnejšem sporazumu in s podporo merodajnih činiteljev na upravi države in banovine. Že danes se na merodajnih mestih z vso odločnostjo naglaša, da bodo uživali vso podporo oni novi občinski odbori, ki nastopijo pri predstoječih občinskih volitvah v sestavu vsenarodne fronte narodnega in državnega edinstva. Zato je tudi v interesu prebivalstva rudarskih revirjev, da se odloči za ono listo, ki se je pridružila tej fronti, t. j. **Jugoslovenski gospodarsko delavski listi**, katere kandidati bodo gotovo zastavili s podporo merodajnih činiteljev na državni oblasti vse sile da bodo ogrožene občinske finance sanirane, na drugi strani pa uspešno rešeni najtežji socijalni in gospodarski problemi trboveljske občine.

Turnir Ljubljanskega šahovskega kluba

Sikošek še vedno krepko vodi in bo bržkone končni zmagovalec

Ljubljana, 7. oktobra.

Samo še dve koli in turnir LŠK bo končan. Še vedno je na vodstvu Sikošek, ki kaže, da bo tudi končni zmagovalec. Teoretično je sicer še vedno mogoče, da ga prehiti Gabrovšek, toda Sikošek bi moral v tem primeru izgubiti obe preostali partiji, kar pa ni verjetno. Vse kaže, da so prva tri mesta že odločena.

Zadnjič smo poročali o rezultatih do 6. kola. V 7. kolu je bila najvažnejša partija Gabrovšek - Furlani. Gabrovšek je kot beli igral v otvoritvi neobičajno slabo in si je Furlani pridobil pešca. Kasneje se je situacija malo spremenila, pozicija je postala zamotana in je prišel Furlani celo v časovno zadrego. Ker ni našel najboljšega nadaljevanja, je izgubil. Prav kratek je bil damski gambit med Preinfalkom in Sikoškom. Preinfalk ni bil razpoložen in je že kmalu v začetku zašel v izgubljeno pozicijo ter je moral partijo predati. Obojestransko lepo igrana je bila francoska partija Kragelj - Ciril Vidmar. Ne da bi Kragelj napravil večjo napako, je prešel njegov nasprotnik v močan napad in je zmagal. Najmlajši udeleženec turnirja Šiška ima očitno smolo. V srečanju s Kranjcem je imel že popolnoma dobljeno partijo, je pa zaradi nepazljivosti spregledal mat, ki iz njega ni bilo rešitve in je izgubil. Ravno tako se je zgodilo Cibicu v igri z Erkerjem. Imel je prav tako že zmago v rokah, Erker pa je napravil past ,ki jo je Cibic spregledal in ga je nasprotnik postavil na mat. Partija Kavečič - Fink je po izenačeni igri končala z remijem.

V 8. kolu je bila najprej končana igra Sikošek - Kavečič. Že po 14 potezah je Sikošek napovedal mat. Furlani je s precizno igro od vsakega početka obvladoval situacijo proti Erkerju in je kmalu prešel v popolnoma dobljeno končnico, ki iz nje ni bilo rešitve. V čudni situaciji sta se znašla Gabrovšek in Preinfalk. Preinfalk je imel, kakor se je pozneje pri analizi izkazalo, dobljeno partijo, vendar sta bila oba igralca v hudi časovni stiski. Otvorila sta indijsko, kmalu pa je prišlo do zapletljajev, kjer je bilo treba sila previdno igrati. V ognju borbe nasprotnika nista opazila, da sta potekli skoro že dve uri, napravila sta komaj 30 potez. Šlo je le za to, kdo bo prvi kontumaciran, in usoda je doletela Prinfalka. Po pravilih bi morala točka in zmaga pripasti Gabrovšku, ki pa se je kavalirsko s svojim nasprotnikom zedinil na remis. Šiška je igral zelo previdno proti Vidmarju, ki navzlic vsi svoji rutini ni mogel ničesar in je partija končala remis. Fink in Kragelj sta partijo preložila, dočim je bila igra Kranjec - Cibic prekinjena v izenačeni poziciji.

V 9. kolu je Preinfalk otvoril v igri s Furlanijem z damskim gambitom, ki ga je nasprotnik sprejel. Beli je stal boljše, je pa zaradi napačne kombinacije, ki jo je Furlani jadrno izkoristil, partijo izgubil. Gabrovšek je imel v partiji proti Kavečiču ves čas inicijativo v rokah. Je sicer zmagal, vendar pa je Kavečič spregledal elegantno žrtev skakača, ki bi vodila do večnega šaha in prinesla delitev točk Partija Kragelj - Sikošek je bila odločena že kmalu po otvoritvi. Kragelj je kot beli nekorektno žrtvoval figuro za dva pešca. Izcimila se je končnica, v kateri ima Sikošek nadmoč figure in pešca. Partija je bila prekinjena v izgubljeni poziciji za belega. Partija Šiška - Fink je bila preložena na poznejši čas. Cibic in Vidmar sta se v izenačeni poziciji sporazumela z remijem. Erker je proti Kranjcu prešel v močan napad in je zmagal.

Stanje po IX. kolu: Sikošek 7 in pol (1), Gabrovšek 7 in pol, Furlani 7, C. Vidmar 5 in pol, Preinfalk 4 in pol (1), Kragelj 4 (1), Erker in Kavečič 3 itd.

Prihodnji petek bo v kavarni »Evropa« zopet običajni vsakomesečni brzoturnir, ki bo, kakor kaže, sijajno zaseden. Zmagovalci bodo prejeli darila v obliki knjig.

Ljubljanski izletniki v Beli Krajini

Metlika, 7. oktobra

Pod tem naslovom je v »Slovencu« 4. t. m. izšel dopis, v katerem je lokalni metliški dopisnik iznesel značilne netočnosti z namenom, da bi se pred svetom pokazal, kako mu leži na srcu dobrobit in korist naroda. V članku mrgoli očitkov na račun izletnikov. Človek bi mislil, da so po izletu Ljubljančanov vinogradi povsem opustošeni in prazni, kakor po toči. »Slovenčev« dopisnik se igra tudi z nekaterimi imeni, da bi bilo več efekta. Že ve, zakaj.

Tujsko prometno društvo v Metliki, ki si je nadelo nalogo, da seznani s pozabljeno Belo Krajino tudi Ljubljano, je v tesni zvezi z društvom »Bela Krajina« v Ljubljani in z »Belokranjsko zadrugo«. Uspeh tega društva, zlasti v zvezi z »Belokranjsko zadrugo« je doslej le ta, da v vsej Vidošički gori, kjer so bili izletniki, ni bilo po pripovedovanju vinogradnikov v nedeljo niti kaplje vina več.

Na zahtevo društva »Bela Krajina« in Tujsko prometnega društva v Metliki se je v četrtek sestala komisija v vinogradih pri Sv. Ani v Vidošičih, kjer so bili v nedeljo izletniki. Sreski načelnik je odredil v komisijo sreskega kmetijskega referenta g. Kondo, drašičkega župana g. Guština kot zapriseženega cenilca in g. Nemaniča Marka kot zastopnika oškodovancev. Imenovani so pregledali vinograde in ugotovili, da znaša dejansko povzročena škoda največ 87 Din. Iz vinograda Plesca Jožeta je bilo odnešenih 8 grozdov, vendar pa je temu številu komisija na prošnjo TPD v Metliki pripisala še 32 grozdov, tako da mu je ocenjena škoda z 42 Din. V vinogradu Plesec Marije je bilo ugotovljeno odnešenih 23 grozdov in je bila škoda s komisijskim prinitkom 20 grozdov ocenjena na 45 Din. Pri Vukšiniču Martinu, ki se niti prijavil ni, ni bil odnešen niti en grozd, pri Milanu Janku, ki se je prijavil, ni bilo ugotovljene nobene škode. Izpovedal je pač, kakor so mu drugi pravili, da je vse opustošeno, kar pa ni res. Pri Brincu iz Bubnjarjev, ki se ni prijavil, enako ni bilo povzročene nobene škode.

Takšno je torej resnično stanje, ki so ga zapustile »kobilice«. K načelniku zadruge dr. Furu so se prišli ljudje pritožit, pa jim je bilo takoj izplačanih 100 Din in še več. Celokupna škoda, uradno ugotovljena, pa znaša 87 Din Po izletu so se končno potepli. Kdo? Mi, belokranjski vinogradniki, si želimo še takih izletnikov, ker so nam prinesli groš Ako so drugi govorili o škodi pretirano, ni čudno, ker ne bivajo tod, lepo pa ni, da domačin more kaj takega tako tendencijozno poročati in sramotiti naše belokranjske goste in naše domače gospodarje.

Tujsko prometno društvo, Metlika.

Tudi društvo »Bela Krajina« nam poroča, da škoda po vinogradih še daleč ni tako velika, kakor se je prvotno govorilo. Izletniki so se vedli dostojno, le 5 jih je bilo treba opozoriti na dostojnost. Osebni napad na drašičkega župana g. Guština ni bil v nobeni zvezi z izletom.

Zvočni kino Dvor

Danes otvoritvena predstava

senzacijonalnega in izredno napetega zvočnega filma

ČRNA SMRT

Ken Maynard

sloviti junak divjega Zapada se bori z zločinsko tolpo na življenje in smrt

Kot dopolnilo Paramountov dnevnik in Micky miška šaloigra

Predstave danes ob 4., 7. in 9. uri, jutri (v nedeljo) ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Ljudske cene Din 2.-, 4.-, 6.-, 8.-

Koncert v pomoč poplavljencem

Ljubljana, 7. oktobra

Včeraj zvečer je v stolni cerkvi priredil v pomoč poplavljencem krajevni odbor Rdečega križa koncert, pri katerem je sodeloval naš orgelski virtuoz mons. Stanko Premrl ter pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom dirigenta Mirka Poliča. Koncert je bil izredno močno obiskan in je vrgel samo iz dobrovoljnih prispevkov poplavljencem okrogl 3000 Din. Tudi ljubljanski koncertni obiskovalci so na ta način dokazali, da sočutno, darežljivo in rade volje pomagajo težko prizadetim, bednim podeželanom.

Na programu koncerta je bilo osem motet našega slavnega rojaka Jakoba Petelina-Gallusa, ki smo jih sicer še ponovno slišali, a jih vedno iznova radi čujemo, ker učinkujejo vsikdar sveže in močno. Niti danes se ni mogoče dovolj načuditi bogati melodični invenciji Gallusa, njegovi sijajni kompozitorni spretnosti, prekrasni zvočnosti njegovih na široko razpletenih in v mnogoglasju tako kompliciranih zborov. Pevskemu zboru Glasbene Matice gre nepozabna zasluga, da je tako rekoč iz groba dvignil našega najslavnejšega komponista iz druge polovice 16. stoletja ter ga približal našemu glasbo ljubečemu človeku s poljudnimi koncerti v mestu in na deželi.

Pevski zbor je vseh osem motet izvedel tako odlično in brezhibno, kakor znata to le on in njegov dirigent. Zbor je stal pred poslušalci, in ne v ozadju na koru, kakor doslej, in se je izkazalo, da je petje prišlo mnogo bolj do veljave. Nekatere trdote na preveč sekanih mestih bo vsekakor treba omiliti, ker se mi zdi, da niso popolnoma v skladu z duhom latinskega jezika in skladb samih, razumem pa tako, da je s sodobnim prednašanjem hotel dirigent približati dela Gallusa razumevanju našega časa. Vtis petja pa je bil silno močan in nepozaben.

Za izvajanje na orglah si je izbral mons. Stanko Premrl tri kompozicije orgelskih mojstrov Clerambaulta, Štadlerja in Bacha iz 17. in 18. stoletja ter s svojo virtuozno igro dal koncertu dobrodošlo barvitost in raznolikost. Koncert je bil umetniški užitek prvega reda. —č.

Novo strelišče v Črnomlju

Črnomelj, 5. oktobra

Nedavno smo poročali o veliki aktivnosti mlade črnomeljske Strelske družine, ki je bila ustanovljena šele 19. januarja letos, pa šteje že nad 100 članov. Družina, ki je začela z največjo vnemo delovati, bo v nedeljo 8. oktobra svečano otvorila svoje novo strelišče, na katerem so se 10. septembra vršile s prav dobrim uspehom že tudi prve strelske vaje.

Novo strelišče je dolgo 200 metrov in ima tudi prav lepo strelsko lopo. Da je bilo mogoče vse to v tako kratkem času zgraditi, se mora naša družina predvsem zahvaliti črnomeljski mestni občini, domačim denarnim zavodom, lesnemu podjetju »Jugoles« in še drugim lesnim trgovcem, ki so darovali ves potrebni les in material za lopo.

Savezna strelska družina v Črnomlju, katere člani so tudi številni kmetovalci, ki z največjim zanimanjem in navdušenjem sledijo njenemu delu, bo v nedeljo 8. oktobra svoje dosedanje delo blagoslovilo pod pokroviteljstvom predsednika karlovškega strelskega okrožja inženjerskega brigadnega generala g. Vladimirja A. Popoviča. Svečana otvoritev strelišča bo ob treh popoldne, dočim bodo pri opoldanskih vlakih domačini goste po stari belokranjski navadi prisrčno pozdravili, odhod na strelišče pa bo skupen ob pol treh izpred posojilnice na Glavnem trgu. Gosti in domači člani bodo pri otvoritvi streljali v spominsko tarčo, svečanost bo pa zaključena s prijetnim družabnim sestankom v prostorih hotela Lakner.

Domačini prisrčno vabijo bratske družine iz drugih krajev, da se udeleže te pomembne svečanosti v Beli Krajini in da z njimi vred povzdignejo svečanost lepega dneva. Na svidenje!

Vljudnost.

— Papa, kaj je vljudnost?

— Vljudnost je, če rečeš ljudem baš nasprotno, kar si misliš o njih.

V Kamnik 28, na Vrhniko 18 minut

Še dve poskusni vožnji z motornim vozom po naših železnicah

Ljubljana, 7. oktobra.

Davi ob pol 9 je direktor družbe Avstro-Daimler ing. Andrieu pred svojim motornim vlakom pozdravil načelnike in glavne referente železniške direkcije in ob 8.35 je vlak zdrčal po progi. Na Gorenjskem kolodvoru je prisedel še postajenačelnik Košuta, seveda je bil pa v vozu tudi referent za nesreče višji kontrolor Mašič kot jamstvo, da se nič ne zgodi. Vlak je vso pot živahno piskal in v 7 minutah smo bili že na Ježici, v 14 na Trzinu in v 17 minutah v Domžalah, kjer je vlak pozdravila ogromna množica ljudstva, ob progi so pa vihtele robčke dolge vrste šolske mladine. V Kamnik smo pripeljali v 28 minutah, nato smo bili pa takoj na drugi kamniški postaji v mestu, kjer so vlak pričakovali poslanec Cerar, župan Kratnar, podnačelnik meščanske korporacije Koželj in več drugih lokalnih faktorjev. Takoj se je vlak vrnil na glavno kamniško postajo, kjer je direktor ing. Andrieu razložil vse prednosti motornega vlaka in njegove konstrukcije ter rentabilnost s kratkim predavanjem. V tem je prišel pogledat svojega urnega konkurenta tudi pravi kamničan, a je takoj spet užaljeno odsopihal in odropotal dalje, zapuščajoč za seboj le smrdljiv dim.

Tudi na povratku je bilo ob progi povsod polno ljudi in žanjice ajde so visoko dvigale bleščeče srpe v pozdrav napredku kamniške okolice. Železničarji so povsod strumno salutirali kakor dvornemu vlaku. Vožnja je krasna in zlasti za izletnike lepa, saj je okno okrog in okrog, da se lahko navžiješ lepot pokrajine.

V Ljubljani na kolodvoru smo vprašali železniškega direktorja Cugmusa za mnenje. Povedal je, da že od nekdaj z vso vnemo dela za motoriziranje naših prog in da upa, da bo v kratkem tudi uspel.

Na glavnem kolodvoru je prisedlo še nekaj gospodov in novi postajenačelnik Škof, ker brez žegna tudi na železnici ne more biti. Ob 10.30 je vlak zapustil glavni kolodvor in do Brezovice na dobri progi dosegel 79 km brzine na uro, a vendar smo bili v 18 minutah že na Vrhniki. Na Brezovici smo bili v 6 minutah, v Lukovici v 10, v Logu v 12, v Drenovem griču v 16 in 2 minuti pozneje na Vrhniki, kjer nas je pričakoval sredi velike množice neizogibni fotograf, seveda pa tudi za napredek vneti župan mag. phar. Hočevar z zastopniki uradov in občinskega odbora. Z največjim zadovoljstvom in zanimanjem so si domačini ogledali lepšo bodočnost obetajoči voz, a pognali smo ga spet nazaj in ob 11.18 že spet izstopili na ljubljanskem kolodvoru z željo, da bi se po naših krajih čimprej vozili s tako brzimi, ekonomičnimi in brezdimnimi ter udobnimi vlaki.

„Zlatorog" na odru DZ

Ljubljana, 6. oktobra.

Agilno Narodno železničarsko glasbeno društvo »Sloga« si je ustanovilo dramatični odsek, ki nam je že v lanski sezoni pripravil prijetna presenečenja. Letošnjo sezono otvori drevi ob 20. z dobro naštudirano narodno igro s petjem »Zlatorog«.

Režija igre, v kateri nastopa številen ansambel odseka in nad 30 pevcev, je v rokah priznanega režiserja g. L. Pečarja in dejstvo, ga so glavne vloge zasedene z najboljšimi močmi, jamči za prvovrstno izvedbo. Med odmori igra društveni orkester.

Igra je prepletena z lepim petjem in plesom Trentarjev in nam prikazuje borbo med nedolžno, kristalno čisto ljubeznijo Anice in Špika na eni strani, ter pohlepom in napuhom njene matere Marine na drugi strani. Anica ljubi Špika, prvaka trentskih lovcev, kar pa ni po godu njeni materi, ki hoče, da se Anica, kmečko dekle, poroči z grofom-Benečanom, lastnikom železnih rudnikov v Trenti. Špikova ljubezen do Anice je neomajna in da bi z zlatom in bogastvom enako zadovoljil Marino kakor grof, se je odločil ustreliti Zlatoroga, čuvarja zakladov v Bogatinu. Da se grof iznebi tekmeca, da zapreti Špika v ječo ali bele žene ga čudežno rešijo. Tudi ko grof strelja nanj, ga krogla ne zadene. Njemu naklonjena nadzemska bitja — bele žene — so ga svarile, naj si ne usoja streljati na Zlatoroga, ker mu bo to le v pogubo. Na drugi strani pa mu zli duh — Zeleni lovec — mikavno pripoveduje, da je le njemu usojen Zlatorog in da je on tisti, ki bo dvignil Bogatinove zaklade in si jih prilastil. Tudi v Špiku je zmagal pohlep zlata, da si na ta način pridobi naklonjenost Marinino in s tem Anico. Odpravi se na Zelenico, kjer so imele svoj vrt bele žene. Še tu ga Zlatica poslednjikrat svari pred preteo nevarnostjo. Anica mu brani, Špik ne sluša in drvi v pogubo. Strelja na Zlatoroga, ali ga ne zadene, pač pa kozel, ki ga ne more nihče zadeti, pahne Špika v prepad. Tako smo popolnoma na kratko opisali vsebino igre, ki nas povede v svet bajk in pravljic ter nas vsaj za malo časa sprosti moreče sedanjosti. Igra se ponovi jutri ob 20. in ker je zanimanje izredno veliko, svetujemo, da si nabavite vstopnice v predprodaji, ki je v trafiki Pugelj, Miklošičeva cesta, palača Pokojninskega zavoda. Cene sedežem Din 8 in 6, stojišča Din 4.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20.

Sobota, 7. oktobra: Sveta Ivana. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 8. oktobra: Okence. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 9. oktobra: Komedija zmešnjav. Red C.

Torek, 10. oktobra: Okence. Gostovanje drame v celjskem Mestnem gledališču. Izven.

•

Drevi se ponovi v drami Sv. Ivana — Devica Orleanska ob znižanih cenah. Jutri zvečer bo v drami veseloigra »Okence«, znano delo češke igralke ge. Olge Scheinpflugove tudi pri znižanih cenah. Za četrtek je nam pa pripravila premiero tragikomedije »Zajec«, delo zagrebškega zdravnika dr. Miroslava Feldmana. Obeta se nam mnogo smeha in zabave ob spominih na dogodke iz svetovne vojne.

OPERA

Začetek ob 20.

Petek, 6. oktobra: Zaprto.

Sobota, 7. oktobra: »Pri belem konjičku«. Izven. Globoko znižane cene.

Nedelja, 8. oktobra: Halka. Premijera. Izv.

Ponedeljek, 9. oktobra: Zaprto.

•

Drevi se vprizori priljubljena operета »Pri belem konjičku« ob globoko znižanih cenah. Jutri zvečer bomo poslušali opero znanega poljskega skladatelja Stanislava Moniuszka »Halka«, ki prinašamo o nji na drugem mestu daljši članek. V glavnih vlogah nastopijo ge. Gjungjenac in Rilčeva ter gg. Banovec, Primožič, Rus in Magolič. Premiera bo izven abonmaja.

Sport

— **Smučarski klub Ljubljana** vabi vse svoje člane na redni letošnji občni zbor, ki bo v četrtek, 12. t m. ob 20 uri v dvorani OUZD v Ljubljani Samostojni predlogi za občni zbor se morajo 7 dni preje javiti odboru, sicer se obravnavajo le, če to sklene občni zbor. Prosimo članstvo, da se udeleži občnega zbora v čim večjem številu, kajti zaključujemo 5 leto klubovega delovanja in čakajo nas tudi v bodoče velike in važne naloge Smuk! — **Smučarski klub Ljubljana.** Letošnji kondicijski trening se vrši vsak pondeljek za starejše člane ter vsak torek in četrtek za tekmovalce v telovadnici humanistične gimnazije v Ljubljani (Tomanova ul.) od 18.30 do 20. ure. Ob pondeljkih se treninga lahko udeležujejo članice. Trening vodi prof. g. Dobovšek. Trening je za klubove tekmovalce obvezen, priporočamo pa tudi starejšim članom, da se nam pridružijo. Smuk!

— **Še ena nogometna tekma v korist poplavljencem.** Prihodnjo nedeljo se spopримejo na zelenem polju banovinski uradniki in uradniki OUZD. Pokroviteljstvo nad to tekmo, ki gre v korist poplavljencem, je prevzel ban dr. Drago Marušič, v častnem odboru so pa tudi pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer, predsednik OUZD banski svetnik Ivan Tavčar, ravnatelj dr. Jože Bohinjec in župan dr. Dinko Puc. V obeh moštvih nastopi več igračev, ki stalno igrajo za barve nekaterih naših klubov in zato obeta tekma mnogo užitka.

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sobota, 7. oktobra, katoličani: Justina, Dragonika, pravoslavni, 24. septembra.

Jutri: Nedelja, 8. oktobra, katoličani: Brigita, Dragosta, pravoslavni 25. oktobra.

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Planine kličejo . . .

Kino Ideal: Neizkušeni ženin.

Kino Dvor: Črna smrt.

ZKD: »Quo vadis« ob 14. v kinu Matici.

Kino Šiška: Straussov valček.

Otvoritev razstave slovenske mlade arhitekture ob 17. v Jakopičevem paviljonu.

Družabni večer oficirjev in vojaških uradnikov ljubljanske garnizije ob 21. v prostorih Oficirskega doma.

Sokol II. prijateljski večer ob 20. v Sokličevi gostilni.

Dramski odsek »Sloge«, narodna igra »Zlatorog« ob 20. v Delavski zbornici.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matica: Planine kličejo . . .

Kino Ideal: Neizkušeni ženin.

Kino Dvor: Črna smrt.

ZKD: »Quo vadis« ob 11. dopoldne v kinu Matici.

Kino Šiška: Straussov valček.

Dramski odsek »Sloge«, narodna igra »Zlatorog« ob 20. v Delavski zbornici.

SPORT

Damski lahkoatletski dvomatch Zagreb : Ljubljana ob 14.30 na letnem telovadišču Ljubljanskega Sokola.

DEŽURNE LEKARNE

Danes in jutri: Mr. Kiralt, Gosposvetska cesta 10 in Sušnik, Marijin trg 5.

Izpod sita

Rožice cveto zdaj samo izvoljenim in maziljenim. Pa se je kriza pojavila menda tudi med srednjo elito, ki si služi ljubi kruhek z oprezovanjem po ulicah in namigavanjem na levo in desno. Prej, ko je bila denarja na koše, je bil ta poklic morda vsaj materijalno rentabilen, dočim je o moralni rentabilnosti sploh bolje, da ne govorimo. Danes ni denarja in ne takega kruha. Poleg tega pa tudi naša policija precej skrbi, da se ta pridobitna panoga preveč ne razbohoti v sramoto meščanom ljubljanskim. Policija rada hodi na izprehod po stranskih ulicah, ki so svečenicam te panoge najbolj priljubljene. In kaj mislite, kakšen je uspeh? Mnoge svečenice, ki kljub slabemu poslovanju še zmorejo boljše obleke, so svoje delovno področje preselile iz ulic v kavarne in druge javne lokale, kjer zdaj jako goreče in sploh vzgledno delujejo. Na prste jim nihče ne stopa; raje nasprotno

Ljubljančani niso preveč naivni, toda so taki naši deželani, ki radi pogledajo za lepim gležnjem in svetlim očescem. Kaj se potem zgodi, je vseeno. Lahko se zredi statistika nekih posebnih bolezni, lahko se izprazni mošnjiček lahko še kaj drugega. Prijeten spomin ni tem ljudem ne na kavarno, ne na posredovalca, še manj na belo Ljubljano. Pravijo sicer, da se človeštvo s to zadevo peča že štiri tisočletja ali še več in da je ni mogoče spraviti s sveta. Verjetno pa je, da jo je pri nas mogoče odstraniti vsaj iz boljših kavarn, kjer se je zaredila in razbohotila, ker bi to jako dobro vplivalo na ugled kavarne same in tudi gostov, ki so prisiljeni v take lokale zahajati. Ni namreč vedno človeku prijetna taka družba in ni nič kaj v skladu s pojmom o človeškem dostojanstvu, ki naj bi bilo obvarovano vsaj v najboljših kavarnah bele Ljubljane

Nedoločen čas.

Učitelj: Kakšen čas je, če rečem zdaj bom jedel?

Učenec: To je nedoločen čas, gospod učitelj.

— Kako to?

— Ker jemo pri nas včasih ob 12., včasih pa tudi ob 1. ali 2.

Nad meglami iz Ljubljane v Zagreb

Polet z novim letalom — Občutki štiri in pol leta starega potnika med poletom

Ljubljana, 7. oktobra

Svet je tako zmešan, da človek iz višjih sfer sploh ne pride. Malo čudno je, če te zanese od žlahtne belokranjske kapljice skoraj naravnost v zračne višave. Po mačku se človeku rado kolca, z mačkom pa še bolj. No in če si še ves prepojen z vinskimi hlapi, so najboljše kisle kumarice na prazen želodec ali pa izlet po zraku na tešče.

Novega tiča smo dobili. Lep je tako, da ga poznajo že tudi predmestni otročaji. In ti so kar zaljubljeni vanj. Vedo točno, koliko konjskih sil imajo motorji, koliko sedežev je v trebuhu biserno lesketajoče

se »Ljubljane«, kako je opremljena znotraj, skratka vse, prav vse. Samo tega ne vedo. kako prijetno se v nji sedi in leta. To je pa treba poskusiti.

Vse novo te mika, če si ali če moraš biti novinar. Eni žive od človeške neumnosti, drugi od radovednosti, kakor kdo zna in more. Pa sem se obrnil na šefa našega zračnega kolodvora, češ, da bi rad z novim letalom na izprehod v Zagreb pogledat na uro. Seveda, saj ga poznate, da vsakemu rad ustreže. Pa še družinico bi vzel s seboj, da bi bil pravi svetopisemski Jožef, samo z modernejšim prevoznim sredstvom in pa brez kočljive priprege. Čemu priprega, dokler lahko voziš sam? Torej družinski izlet po zraku. Z duhom časa je treba leteti. Nadebudnega naslednika si posadiš na kolena, boljšo polovico pa spraviš za vsak slučaj na prvi sedež takoj za pilotom. Tam je varnost večja...

Za napredek so najbolj navdušeni otroci in tudi vsem novotarijam so najbolj dostopni. Sinko je bil takoj ves v ognju, ko sem mu povedal, da pojdemo v aeroplan. Kar poskakoval je od navdušenja in zadnjo noč še spati ni mogel. Vsako uro je tiho vprašal, če je že čas in če »tičabu« še ni ušel. Zjutraj še nikoli ni bil tako ubogljiv in uren. Vse je bilo opravljeno v četrt ure.

Na vprašanje, koliko potnikov je pripeljal, je Strižnalet letališču smeje odgovoril: »Tri in pol.« Dve potnici sta že čakali in tako nas je bilo pet in pol. Toda hangar je bil še zaprt, nad letališčem je ležala gosta megla, da bi jo lahko zajemal z žlico. In tudi iz Zagreba so telefonirali, da sega gosta megla prav do tal. Torej bo treba počakati, da jo bogovi razpihajo.

V pričakovanju tako imenitnega izprehoda se kaj hitro založiš s primerno porcijo potrpežljivosti in čakaš. Dr. Rape pojasni »novinkam« pomen papirnatih vrečic z napisom »Proti vazdušne bolesti« in pove, kako je treba to higijensko napravo rabiti. Čakamo pol ure, čakamo že celo uro, Zagreb pa še vedno v megli. Okrog 10., pravijo, da se bo dvignila. Lahko bi se vrnil v mesto, saj je časa še dovolj, pa ne veš, kako bo z meglo. Naenkrat se ti dvigne, pa se obrišeš pod nosom, ker ti odleti biserni tič izpred njega. Torej čakajmo, da se višja sila umakne s poti. Naš skrbni šef zračnega kolodvora je bil ta čas že v mestu in je nam pripeljal zakusko, da bi v čakanju ne omagali.

Dobre tri ure so minile kaj hitro, celo najmlajši, štiri in pol leta stari potnik se ni dolgočasil. Strokovnjaško sem mu moral razložiti vse naprave na letalu od najvažnejše do zadnjega vijaka, pa je sproti pozabljal, da še vedno čakamo. Razumela sva itak oba približno enako. Končno se je nas nebo toliko usmililo, da smo zagledali vsaj cerkev pri D. M. v Polju — znak, da megla ni več tako gosta. Iz Zagreba so sporočili, da megla še vedno leži nad mestom, le da se je nekoliko dvignila in da se tu pa tam malo pretrga. A Strižu je čakanja že dovolj. Tolike hitrosti in takih daljav vajeni človek ni za čakanje.

— Pali motore! — se začuje njegov mehki, prijetno doneči glas.

Torej vstopiti je treba, odhajamo, čez nekaj minut bomo že med nebom in zemljo.

Niče se ni upiral sinko, ko sem ga potisnil v krasno opremljeno kabino in zlezel za njim. Le nekam tih in miren je postal takoj, ko so zabrneli motorji. »Možno« — je dejal Striž in že je strigel in rezal z nami megleno ozračje. Sinku na mojih kolenih se je pa nekam sumljivo raztegnil obraz, ko smo se sunkoma dvigali v višave. Mimogrede smo še videli nekaj hiš pod seboj, potem njivo večnega miru pri Sv. Križu, v naslednjem hipu pa samo še gosto belo meglo spredaj in zadaj, spodaj in zgoraj. Na tleh si je vajen, te preklicane ljubljanske megle, ko se pa zariješ v njo v zračnih višavah, imaš čisto posebne občutke. Tesno, pa še kako tesno bi ti bilo pri srcu, če bi ne vedel, da sedi pri krmilu Striž in da te z veščo roko naglo dviga proti solncu.

Sinku na kolenih gre na jok. Zatrjuje mi z jokavim glasom, da ni hotel v aeroplan. Pa še kako je hotel! Pravi, da bomo padli nazaj na zemljo. In glasek se mu trese. Doli hoče, kjer se stoji trdno na tleh. Narava je spregovorila v njem. Nič ni pomagalo prepričevati ga, da ne bomo padli. Nazaj na zemljo hoče, letanja je že sit. In ne da si dopovedati, da ni mogoče izstopiti. Ne razume, zakaj ne. O ti junaški sinko, kako hitro je odpihal instinkt ves tvoj pogum!

Pa bi ti delal krivico, če bi ne priznal, da si se kljub začetnemu strahu dobro držal, posebno mojih kolen. Minuta, dve, pa smo se prebili skozi meglo pod sinje nebo in toplo solnce je nam posijalo skozi okenca tako prijetno, tako božajoče, tako mehko, da smo bili mahoma vsi prerojeni. Tudi sinku je odleglo. Pogled na ogromno megleno morje pod nam in jasno nebo nad nami je bil tako očarljiv, da je nam za hip zastala sapa. Ste že bili kdaj visoko v planinah, ko je zagrinjala doline megla, a vam je sijalo zlato solnce? Še mnogo lepši je pogled na valoveče megleno morje iz letala, ker si tik nad njim in ker si se pognal kvišku na krilih neposredno iz njega.

Zarezali smo se v čisto ozračje in zdrseli po ravni zračni črti proti Zagrebu. Oziraš se na eno, gledaš na drugo stran, pogled ti uhaja doli — a povsod sivkasto belo morje brez konca in kraja. Niti hribi se ne vidijo iz njega, narava in ljudje globoko doli pod teboj so pogreznjeni vanj. Kaj neki si mislijo ljudje, ko slišijo gori pod nebom zamolklo pesem motorjev, pa ne vidijo v sinje dalje drvečega pevca? Če bi ne bili orjaških tičev na glavami že vajeni, bi se začeli v strahu in grozi križati. Enakomerno, mehko, za uho skoraj prijetno brne motorji in čudovito mirno, lahno drsi naše novo letalo po zraku. Potezi se še daleč ne dajo primerjati z njim. In kako udobno sediš v kabini. Če bi te ne mikalo gledati, kako valovi megla pod teboj, bi sladko zadremal. Nobenega sunka, nobenega tresljaja. Le tvoji prijatelji motorji pojo in njihova pesem ti nekoliko ostro boža uho. Samo dva prijatelja poznaš v zraku — pilota in motor.

Kje neki smo? Nad domačo zemljo letiš, neštetokrat si se že vozil in hodil po nji, zdaj pa naenkrat ne veš, kje si. Niti približno se ne moreš orijentirati. Če bi ne vedel, da letiš po najkrajši poti iz Ljubljane v Zagreb, bi ti lahko sopotnica natvezila, da si nad Kitajsko, pa bi ji verjel. Sama megla, kakor daleč sega oko. Striž pa točno ve, kje smo, čeprav mu je ostala rodna gruda tam daleč na vzhodu. Le tu pa tam zagledaš kakor skozi tvorniški dimnik globoko doli pod seboj mimo hitečo hišico ali njivico, na levi, zdaj zopet na desni pomoli iz kupov megle glavo hrib, pa jo brž zopet potegne nazaj. In v naslednjem hipu so ti sledovi zemlje zopet izginili izpod oči.

Sinko na mojih kolenih je miren, neverjetno miren. Mislil bi, da ne zna šteti do pet, pa ti ima še vse drugačne modrosti in muhe za ušeski. Veličasten pogled ga je umiril, instinkt samoohrane mu je zavezal jezik in zvezal kolena. Kdo bi mu zameril, saj še ni pet let na svetu. Ko bo v tvojih letih, bo srečen in vesel, če bo lahko vsaj za pol ure pobegnil z zemlje tja gori v zračne višave daleč proč od ljudi. Ti, ki si že dolgo na svetu, da bi se bal, da ti bo zemlja ušla izpod nog, pa nehote razmišljaš, kako bomo prišli doli. Gori je šlo laho, Striž je kar pognal brez strahu, da bi se kam zaleteli. Spodaj pod nami so pa hribi, cerkve, tovarne z visokimi dimniki, drevje, hiše. In kako naj se jih Striž ogne, če jih hpa ne vidi, če jih bo zagledal morda, ko bo že prepozno. Letalo ni avtomobil ali izvošček, da bi lahko ustavil na vsakem koraku. Prehitro požira kilometre.

Toda Striž že ve, kako in kaj, saj je v zraku doma. Ozre se, zdaj na desno, zdaj na levo, potem še malo doli nekam v megleno morje in nasmehne se nam. Ti smehljaji pilotov med poletom so nekaj čisto posebnega. Opisati se ne dajo, moraš jih videti.

Dobre pol ure smo rezali zrak nad kotanjasto in hribovito megleno planoto, pa se nam je naenkrat odprl čaroben pogled na zapadno periferijo Zagreba. Nad Zagrebom in najbližjo okolico se je bila megla za silo že razpršila in tako smo lepo mirno splavali nad mestom na letališče. Torej od Ljubljane do Zagreba po zraku, pa nisi videl pod seboj niti toliko zemlje, kolikor je je med Ljubljano in Št. Vidom. Toda tudi polet nad meglenim morjem ima svoje čare, nekaj svojstvenega, lepega, globokega. Ostane ti v spominu kakor vsa močna doživetja.

Na povratku smo pa sedeli v Potezu, nebo je bilo jasno, junaški sinko na kolenih pa zopet čudovito miren. Doma je pa zopet oživel in se samozavestno bahal, da je letel nad oblaki. Pravi pa, da v aeroplan ne pojde več. A boljša polovica je izjavila, da je bila zračna pot v Zagreb in nazaj prekratka, da hoče leteti prihodnjič najmanj v Ameriko. Srečno pot! Vse priznanje nežnemu spolu. Tja smo imeli v letalu tri potnice ter dva in pol potnika, nazaj pa celo štiri potnice in poldrugega potnika.

Jože Zupančič.

Poljski skladatelj Stanislav Moniuszko

K jutrišnji vprizoritvi njegove opere »Halke« na našem odru

Ljubljana, 7. oktobra.

Ime Stanislava Moniuszka ni izgubilo niti do danes ničesar na svojem slovesu, zlasti Poljaki ga izgovarjajo z velikim spoštovanjem. Vrednost, ki je v njem, traja preko vseh umetniških izprememb, naziranj in struj, hvala ne toliko umetniškemu, kakor splošno narodnemu pomenu avtorja »Halke«. Njegove popularnosti niso s svojimi sceničnimi in drugimi deli, ki zavzemajo sicer častna mesta v tozadevni poljski glasbeni literaturi, ni Želenski ali Statkowski, Paderewski in drugi mogli niti najmanj zasenčiti.

Moniuszko se je rodil v skromnem dvoru Ubiel na Litvi l. 1819. Ljubezen do muzike mu je vzbudilo poslušanje narodnih pesmi, ki mu jih je pogosto igrala njegova mati, njegov talent se je pa zbudil precej pozno. Z osmimi leti ga je vzel v varstvo mladi varšavski organist Freyer, ki ga je seznanil z najpriprostejšimi glasbenimi nauki. Zaradi gmotnih razmer pa so se morali Moniuszkovi starši preseliti v Minsk, kjer je prišel deček v roke najboljšega glasbenega učitelja vsega okoliša D. Stefanoviča. Stanislav se je pri njem učil klavirja, vse drugo pa je bilo prepuščeno talentu in dobremu instinktu mladega dečka. Tu je absolviral 6 gimnazij, študij pa je moral zaradi bolezni prekiniti. Njegovi roditelji so izbrali zanj uradniški poklic, toda Stanislav zanj ni imel smisla ter je sanjal o nejasni artistični bodočnosti. Odločilen za vse njegovo bodoče življenje je bil obisk pri stricu Aleksandru v Wilni, kjer se je seznanil s svojo poznejšo ženo Aleksandro Müllerjevo.

Da se izpopolni, je l. 1837 odpotoval v Berlin, kjer se je šolal pri Rungenhagenu. Po berlinskem študiju se je lotil komponiranja, pa ni imel mnogo uspeha. Šele kakih pet let pozneje, ko se je tudi oženil, se je razcvetel talent mladega muzika. Prevzel je tudi mesto organista v cerkvi sv. Jana v Wilni. Toda Wilna ni mogla biti delovno središče za umetnika, kakršen je bil on. Zato je l. 1842 potoval v Petrograd, kjer je pa doživel razočaranje in se je moral vrniti v Wilno. To je bila morda zanj sreča. V Wilni so nastale njegove operete: »Nočleg w Apeninih«, »Ideal«, »Loterja«, »Karmaniol«, »Novi Donkihot«, vmes glasbene ilustracije za drame vilenskega teatra, izdal je tri »spevnike« itd. Svojska tipičnost je dozorevala že pri teh pesmih v njem, dokler ni prišla do elementarnega izbruha v »Halki«. Izdani »Spiewnik domowy« je opozoril poljsko, zlasti pa varšavsko javnost na mladega umetnika.

V teh se je namreč pokazal Moniuszko za par excellence melodika in za pravega ljudskega pevca. Med temi pesmimi je cel zaklad balad, resnih pesmi, karakternih in humorističnih seljank, dumsk, plesnih itd.

V Varšavi so vprizorili opereto »Loterja«, ki se pa ni dolgo držala na odru. Po premieri je začel Moniuszko iskati libretov in libretistov za večje scenično delo. Najbrž je že leta in leta imel v mislih »Halko«, ker mu je bila ta ljudska junakinja poznana iz literature v dramatičnem obrazu Goralke K. Wl. Wojcickega. Wolski je priredil to delo v libreto za Moniuszka v štirih dneh, a komponist se je takoj lotil komponiranja. Ko je dokončal »Halko« — takrat v dveh dejanjih — je hotel z njo v Varšavo. Tam so mu obetali, da jo bodo postavili na oder v dveh mesecih, a je preležala v arhivu deset let. Komponist pa ni čakal Varšave, temveč je predstavil »Halko« wilenski publiki na koncertnem odru l. 1848. Sprejem »Halke« v Wilni je bil zelo goreč. Šele osem let pozneje je bila vprizoritev »Halke« v tamošnjem teatru, toda še vedno v dveh dejanjih. Šele takrat je nastal najznamenitejši tretji akt (v gorah).

Nastopno desetletje (1848—1858) je bilo za Moniuszka doba dozorevanja, hitre rasti njegove tvornosti. Umaknil se je z odra ter pričel pisati kantate, nastale so: Milda, Nijola in Krumine. Z Mildo je šel avtor v Petrograd, kjer je bila tako izvrstno izvedena, da je smatral to za najlepši dogodek svojega življenja. Kritike so bile laskave, a realnih koristi od te vprizoritve ni imel. Nadaljeval je s komponiranjem svetnih in cerkvenih pesmi, prirejal koncerte, komponiral opereti »Cigani« in »Bettly« ter delal na izpopolnitvi »Halke« v štiri akte.

V Varšavi je gospodovala tedaj italijanska in francoska opera, kralj je bil Mayerbeer. Mnogo je bilo treba premagati zavisti, intrig, da je nova štiriaktna »Halka« stopila v vsem svojem blesku l. 1858. na deske velikega varšavskega gledališča. Sprejeta je bila z nepopisnim navdušenjem. Poljaki so začuli v nji svojo ljudsko umetnost, začutili v nji bitje svojega srca, tok svoje krvi. Vzljubili so mahoma to bogato, narodno melodično invencijo, živahno, plemenito, polno življenja, energične ritme, zdrave domače, to je bila muzika, ki je privrela iz srca in je morala zopet k srcu.

Glavna sila »Halke« leži v melodični invenciji komponista, ki ji je pripomogla do tako široke popularnosti. Ta uspeh je imel tudi velik vpliv za nadaljna ustvarjanja Moniuszka, saj se je s tem tudi njegovo gmotno stanje izboljšalo. Postal je tudi operni direktor ter si toliko opomogel, ga je uravnal svoje življenje. Direktor varšavske opere je bil do smrti. Gmotni položaj mu je omogočil potovanje v Pariz, kjer se je spoznal z muziko zapadnih komponistov ter seznanil pozneje tudi z Lisztom v Weimaru. V Parizu je zasnoval skico za opero Flis ter komponiral istočasno več drugih oper.

Slava »Halke« se je kmalu razširila, v Wilni je bila vprizorjena l. 1860., v Krakowu 1865, v Moskvi 1867, istočasno v Lwovu, leto pozneje v Pragi, l. 1870 v Petrogradu, l. 1891. na Dunaju, kjer so jo ponovili l. 1915. ter l. 1926.

Stanislav Moniuszko je umrl 4. junija l. 1872., na zadnji poti ga je spremilo 60 tisoč rojakov do groba. Več kot pol veka je minilo od njegove smrti. Nihče iz njegove rodbine ne živi več, nihče od njegovih znancev in prijateljev. Živi in živela pa bo »Halka« kot največji glasbeni zaklad poljskega naroda.

Danes ob 14. uri in jutri ob 11. dop.
v ELITNEM KINU MATICI
ZKD film
QUO VADIS?
kot tonski film
ob najnižjih ljudskih cenah

Lakomneževa osveta

Spoštovano uredništvo, če ne boste nehali priobčevati dovtipov o lakomnežih, si ne bom vašega lista več — izposojal.

Brezplačna razstava za vsakogar

V Jakopičevem paviljonu otvori danes klub arhitektov razstavo slovenske mlade arhitekture

Ljubljana, 7. oktobra.

Vsakdo sanja o svojem domu, kakor ptica o gnezdu in zver o brlogu, zato si bo pa tudi vsakdo rad ogledal razstavo najrazličnejših domov od najmanjše hišice pa do najbolj reprezentativnega hotela, od najskromnejše opremljene sobice pa do luksurijozne dvorane. Tako razstavo otvori danes popoldne ob 17. v Jakopičevem paviljonu Klub arhitektov v okrilju Udruženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov. Razstava nam bo od danes pa do 15., torej samo 10 dni kazala slovensko mlado arhitekturo, njene napore in njena stremljenja in tudi že vsega spoštovanja vredne uspehe, ki jih ji priznava vsa država in ceni tudi inozemstvo. Naši arhitekti so namreč v vsej državi tako upoštevani, da jim priznavajo tudi hrvatski in srbski kolegi prvenstvo in gospodarji vseh krajev, če so že privatniki ali občine in oblasti, jih radi kličejo na pomoč, če hočejo imeti praktično, lepo in tudi poceni ter rentabilno stavbo ali opremo, pa naj bo to že vila ali tovarna, kopališče, cerkve, hotel ali šola ali samo pisalna miza, prijazna sobica za hčerko ali vabljiv kotiček na vrtu, pa tudi plakat ali samo okusen jedilni list. Danes je arhitekt vse: svetovalec gospodarja, ki izpolni in izpopolni gospodarjeve želje, varuh njegovih interesov napram stavbeniku in oblastim ter nadzornik delavcev in obrtnikov. Ni bolnika brez zdravnika, ne trgovca in obrtnika brez advokata, zato pa tudi stavbnega gospodarja ne bi smelo biti več brez arhitekta, ki mu vstvarja in pomaga pri vseh vprašanjih, opravkih in skrbeti za stavbo.

Razstava je torej koristna vsakomur, je pa tudi vsakomur dostopna brezplačno, a za 3 Din dobi vsak obiskovalec brošurico »Kaj je arhitekt?«, ki je tudi vsej naši javnosti še zelo potrebna. Kaj je arhitekt, nam nazorno predoča tudi črna pročelna stena velike dvorane, kjer nam pisane figurice predočajo opravke in delo arhitekta z gospodarjem, z načrti, z nadzorovanjem raznih obrtnikov, v boju z grabenimi oblastmi, s proračuni itd.

Kar tri dvorane Jakopičevega paviljona so napolnili naši arhitekti, ki so njih imena javnosti že znana, namreč Josip Costaperaria, Deu-Černigoj, Drago Fatur, Karel Hus, Dušan Grabrijan, Herman Hus, Miro Kos, Jože Platner, Ivo Medved, Jože Mesar, Gustav Ogrin, Mirko Oražem, Ivo Spinčič, Omahen-Serajnik, Rohrmann-Kobe, Maks Strenar, France Tomažič in edina arhitektka Dušana Šantlova. Razstavljenih je 200 del, med temi 4 modeli, mnogo fotografij, gotovih del, perspektive in načrti regulacij krajev, velikih javnih poslopij, šol in hotelov ter tudi planinskih hotelov in podeželskih gostišč, nadalje kopališč in cerkva, skupinskih stanovanjskih hiš, prezidav, predvsem pa mnogo dvo- in enodružinskih domov, seveda z vso najpraktičnejšo ureditvijo in najbolj prikupno moderno opremo, a vidimo tudi okolico hiš z vrtovi, bazeni, otroškimi igrišči itd., skratka vse, kar smo zgraditi in še gradimo, da se resnično lahko ponašamo s svojo podjetnostjo in okusom, zlasti pa z našimi arhitekti.

Vstopnine na to razstavo torej ni, zato naj jo pa obiščejo tudi vsi, ki bi se radi poučili o sodobni stanovanjski kulturi, zakaj res se bo na razstavi vsakdo tudi mnogo naučil, zlasti bo pa spoznal, kako važen faktor je arhitekt za vsakogar. Ker bo odprta razstava ves dan in tudi zvečer do 22. ure, je vsakemu dana prilika, da našo sodobno arhitekturo spozna, se z njo okoristi, gotovo se jo bo pa naučil tudi ceniti in spoštovati.

Dva litra vina ali krasen roman
dobite za 20.— Din
V zalogi je še nekaj izvodov nepozabnega romana
ROKLETSTVO LJUBEZNI
ki se mu je cena znižala tako, da dobite pri upravi »Slovenskega Naroda«, Ljubljana, nad 700 strani obsegajoči dve broširani knjigi za 20 Din, v platno vezan roman v eni knjigi pa 40 Din. — (Po pošti 3 Din več.)

Občni zbor ptujske GM

Ptuj, 7. oktobra

Danes teden se je vršil XI. redni občni zbor Glasbene Matice, ki ga je vodil zaradi zadržanosti predsednika šolskega nadzornika g. Gorupa podpredsednik g. Ferdo Fras. Predsedujoči se je v svojem poročilu predvsem zahvalil največji dobrotnici mestni občini. Spominjal pa se je tudi nad vse marljive umrle predsednice ženskega odseka g. Bezjak Anice, ki je dolga leta delovala kot blagajničarka Slov. pevskega društva, ki je postal sedaj odsek Glasbene Matice. Tajniško poročilo je podal g. Šterk. Iz poročila se zrcali vse delo GM na kulturnem in narodnem polju. GM je imela lani 16 javnih prireditev pevskih, vokalnih in instrumentalnih. Učencev je bilo 87, od teh 85 Jugoslovenov, 2 Čeha, Nemca pa nobenega, kljub temu, da je glasba umetnost, ki ne pozna politične ali narodne zagrizenosti. Vodja šole g. Šerona je v svojem poročilu pohvalil učiteljski zbor, ki je mnogo storil za napredek in uspehe v šoli. Podal pa je tudi poročilo o zaključnih izpitih in dveh glavnih produkcij gojencev, ki sta jasno pokazali, kaj nudi Glasbena šola. G. Fras se je v svojem poročilu omejil zgolj na delovanje šole ter očrtal vse stopnje pouka in se v najiskrenejših besedah zahvalil vztrajnemu učiteljstvu. Iz blagajniškega poročila, ki ga je podal mg. ph. g. B. Orožen, izhaja, da se tudi GM bori s finančnimi težkočami zaradi krize, zlasti še, ker lani ni dobila nikake podpore od države. Kljub temu pa pouk ni trpel in je vodstvo GM nekaterim revnim in nadarjenim gojencem ukovino zelo znižalo, nekaj pa jih je celo oprostilo.

Po poročilih se je razvila živahna debata, v kateri se je predlagalo, da bi se prirejali koncerti tudi težjih skladb, ki pa naj se zaradi lažjega umevanja občinstvu primerno pojasnijo.

Uboj

Ptuj, 6. oktobra.

V nedeljo zvečer je prispel 33letni posestnik Ivan Cebek iz Zakla na svojem vozu v družbi posestnika Gajška Alojza in posestniškega sina Širovnika Janeza iz Slavščine na dvorišče gostilne Mavčič v Novi cerkvi, kjer je izpregel svoje konje, da se malo okrepča. Ko je bil Cebek zaposlen z izpreganjem, je pristopil k njemu Širovnik ter ga hotel udariti s kolom. Cebek je pa zbežal, a Širovnik ga je zasledoval na begu, ga končno dohitel, vrgel na tla ter ga na tleh ležečega začel obdelovati z nožem. Prizadejal mu je pet težkih ran ter ga pustil vsega v krvi ležati na tleh.

Prišedši nazaj k vozu se je tudi dejansko lotil Gajška, ki pa mu je ušel. Cebek je bil prepeljan v ptujsko bolnico, je pa poškodbam že naslednjega dne podlegel. Sodna komisija, v kateri so bili sodnik g. dr. Lipič, zdravnika dr. Vrečko in dr. Mrgole ter zapisnikar g. Božičko, je truplo obducirala in ugotovila, da sta dva udarca prodrla v prsno duplino ter ranila pljuča, razen tega je imel Cebek prerezan želodec, vranico in del jeter. Umrl je na notranji izkrvavitvi. Širovnik je bil aretiran in priveden v ptujske zapore, kjer pa se izgovarja s pijanostjo in pa da ga je Cebek prvi napadel, kar pa najbrž ne bo res, ker je Cebek še pred smrtjo pod prisego izpovedal drugače.

Radio kotiček

Ljubljana, 7. oktobra.

Tudi današnji radioprogram je kaj pester in zanimiv. Ob 19. bomo poslušali poljudno predavanje vseučiliškega profesorja dr. F. Vebra, ki nadaljuje svoje razglabljanje o ljudskem nauku o dobrem in zlu. To je vprašanje, ki mora zanimati vsakega človeka. Ob 19.30 nam bo dr. Jug povedal, kaj je bilo ta teden novega v zunanji politiki. Ob 20. se prične pestri večer. Radio orkester nam zaigra uverturo k operi »Mignon«, dalje Verdijeve triumfe (Weninger) in »V vodnjaku« — uvertura (Blodek). Druga točka pestrega večera bo nastop Franca Deržaja (samospevi), in sicer »Pevcu« (Michel), »Mesec v izbi« in »Pesem starca« (Lajovic), arija Germonta iz Traviate (Verdi) in »Moja draga« (Flajšman). Potem zaigra g. Stante na harmoniko, za zaključek bomo pa še poslušali radio-jazz.

Svetozar Banovec bo pel jutri v radiu

Med zanimivostmi nedeljskega programa omenjamo zdravstveno predavanje Viljema Kusa, ob 10. instrumentalni in vokalni koncert z operno in operetno glasbo (g. Ribičeva in Banovec) in nastop radio orkestra ob 10.30, ob 16.30 igrokaz iz radio študija (Schönherr: Otroška tragedija) ob 20. pa veseli večer. Radio orkester nastopi s plesno in lahko glasbo, poleg tega bomo slišali reproducirani vokalni koncert, gosp. Bajde nam pa zapoje več zabavnih kupletov.

Ne nasedajte

Ljubljana, 7. oktobra

Zadnji čas so se pojavljali v našem mestu Dunajčani, ki se poslužujejo svojevrstnih trikov, katerim naši ljudje po vrsti nasedajo. Z avstrijskim potnim listom se pripeljejo v Ljubljano s celimi kovčegi blaga, ki je že prirezano za moško obleko in prodajajo to blago za nižjo ceno kakor se dobi v trgovini. Stranke, ki to blago prav rade kupujejo, se niti ne zavedajo, da so ogoljufane. Ti potniki namreč niso zastopniki dunajskih tvrdk, temveč so samo rojeni Dunajčani, ki prodajajo blago raznih zagrebških trgovcev, torej naše, oziroma češko blago kot tujo angleško robo. Ljudje, ki seveda po stari navadi rajši kupujejo od človeka, ki govori tuj jezik, kot od domačina, temu nasedajo. Seveda se končno izkaže, da je blago manj vredno in da je cena, ki so jo plačali, bila previsoka.

Policija je [illegible] v hotelu prijela dva taka Dunajčana in bo proti njima postopala z vso strogostjo. Izročila ju bo mestnemu načelstvu, ki ju bo najstrožje kaznovalo. Prav je tako. Kaj bi rekli v Avstriji, ko bi prišli tja krošnjarit naši ljudje brez dovoljenja?

Policija je prišla na sled tudi raznim dalmatinskim krošnjarjem, ki sleparijo ljudi s tem, da jim prodajajo in vsiljujejo slabo blago za drag denar. Ljudje menijo, da so napravili dobro kupčijo, prav kmalu se pa izkaže, da blago ni nič vredno. Policija je dva taka sleparja aretirala in ju bo strogo kaznovala. Tudi banska uprava je ne glede na obrtni zakon, ki določa stroge kazni glede nelojalnega trgovanja, izdala posebno okrožnico, v kateri poudarja, da je treba strogo nadzirati in postopati proti vsakemu, ki neupravičeno krošnjari zlasti proti onim trgovskim potnikom, ki prodajajo pri zasebnih strankah.

Dopolnilo: DANES NOV PARAMOUNTOV ZVOČNI TEDNIK NOVOSTI.

Predstave danes ob 4., ¼8. in ¼10. zvečer, jutri (v nedeljo) ob 3., 5., ¼8. in ¼10.

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Triumf najlepšega alpinskega velefilma! Očarana publika včerajšnje premiere si ni mogla dovolj nagledati prekrasnih posnetkov! — Film, ki je zasenčil vse prejšnje velealpinske filme, med njimi tudi nepozabni film »Planine v plamenih«

Planine kličejo...

Luis TRENKER, Luise ULLRICH, Fritz KAMPERS in drugi

Vprašajte publiko včerajšnje premiere in rekla vam bo, da si morate tudi Vi brezpogojno ogledati ta film

Radi ogromnega navala pri blagajni vam priporočamo, da si nabavite vstopnice v predprodaji dnevno od 11. dopoldne naprej.

Dnevne vesti

— **Iz finančne službe.** Pri dravski finančni direkciji v Ljubljani so napredovali: Za višje finančne svetnike 4. položajne skupine 1. stopnje dr. Tomšič Robert, finančni svetnik, dr. Pavlič Bogumil, finančni svetnik, Volčič Ivan, finančni svetnik, dr. Močnik Ernest, finančni svetnik, za finančnega svetnika 4. pol. skupine 2. stopnje: Jurko Viktor, višji finančni sekretar, za finančnega sekretarja 6. pol. skupine: Korenini Aleksander, finančni pristov.

— **Zdravniške vesti.** V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino je bil vpisan sedanji upravnik državne obče bolnice v Ljubljani dr. Marko Radman, iz imenika zdravnikov za dravsko banovino je bil pa izbrisan bivši upravnik državne obče bolnice v Ljubljani dr Fran Gerlovič, ker je bil premeščen v Kovin.

— **Tolmač rumunskega jezika.** Apelacijsko sodišče v Ljubljani je imenovalo primarija banovniške bolnice v Murski Soboti dr. Silvija Brandieua za stalno zaprisiženega sodnega tolmača rumunskega jezika na sedežu sreskega sodišča v Murski Soboti.

— **Za mrtve proglašeni.** Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve viničar s Turskega vrha Franc Hrdenjak, delavec iz Brstja Ivan Veisbaher, tesar s Stalenskega vrha Franc Dokel, kovač iz Laporja Simon Doberšek, viničar iz Melja Jurij Pečar, tesar iz Varoša Andrej Kovačič, delavec z Janževskega vrha Maks Habit in delavec iz Zgor. Dupleka Jakob Kopčič. Vse pogrešajo že od začetka vojne.

— **Iz »Službenega lista«** »Službeni list« kr. banske uprave dravske banovine št. 81 z dne 7. t. m. objavlja statut osrednjega urada za zavarovanje delavcev, objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1933. in razne objave iz »Službenih Novin«.

— **Za poplavljence v Strugah.** Banska uprava je za poplavljence v Strugah razen že objavljenih zneskov v gotovini naklonila pol vagona beltinske semenske pšenice in pa dva brzoparilnika za kuhanje onega krompirja, ki še ni začel gniti, pa je v nevarnosti, da se hitro pokvari, da ga na ta način konzervirajo za živinsko hrano. V ta namen naj se kuhan krompir z batom stlači v kadi in obenem osoli. Na 10 cm debelo plast je raztrositi prgišče soli. Krompir, ki že razpada zaradi gnitja in razširja smrad, je pa za krmo neuporaben in se ga naj kompostira, ravnotako koruzo, ki je bila dalj časa pod vodo.

— **Pozor pred nepoštenimi notarji** Naš generalni konzul v Newyorku je sporočil, da je tamošnji notar Dragomir M. Kostić (Carlton M. Costich) prišel v konkurs. Ta notar je mnogo občeval z našimi izseljenci in z njihovimi rodbinami, ki jih je hudo oškodoval. Naš generalni konzul je zvedel, da išče notar Kostić še vedno pooblastil od naših naslednikov v domovini in da naša sodišča potrjujejo ta pooblastila. Kostić je dolžan 33.794.53 dolarjev večinoma našim ljudem, ki so mu zaupali svoj denar in ki so zdaj prišli ob vse Kostić je denar pobral, ni ga pa poslal naslednikom. More. bitne terjatve proti njemu je treba prijaviti izseljeniškemu komisarju v Zagrebu najkasneje do 5 novembra.

— **Polet zrakoplova »Graf Zeppelin«.** Dne 14. t. m. bo odplul zrakoplov »Graf Zeppelin« na krožni polet Friedrichshafen-Rio de Janeiro-Miami (Florida)-Akron (Ohio)-Chicago (Illinois)-Sevilla-Friedrichshafen, kamor se bo vrnil predvidoma 2. ali 3. novembra. Poleg pisemskih pošiljk za Argentino, Bolivijo, Brazilijo, Chile, Paraguay, Peru in Uruguay (pod pogoji, kakor doslej), bo prevzel tudi pisma do teže 5 gramov ter navadne in priporočene dopisnice za kraje v sledečih smereh: Friedrichshafen-Rio de Janeiro, Friedrichshafen-Miami, Friedrichshafen-Akron, Friedrichshafen-Chicago, Friedrichshafen-Sevilla, Friedrichshafen-Friedrichshafen. Natančna navodila so strankam na razpolago pri vseh poštah.

— **Razpisana služba borznega senzala.** Ljubljanska borza za blago in vrednote razpisuje senzalsko mesto za blagovni oddelek (za lesno stroko). Prošnje je treba vložiti do 24. t. m.

— **Razid društva.** Po sklepu občnega zbora z dne 18. septembra je podružnica Jugoslovenske Matice v Kranjski gori prenehala delovati.

— **Hrvatski planinci na Kumu.** Hrvatsko planinsko društvo »Runolist« v Zagrebu priredi jutri za svoje člane skupni izlet na Kum. Izletniki se odpeljejo zjutraj do Trbovelj, vrnejo se pa iz Zagorja.

— **Železniški avtobus v primeri z brzovlakom.** Včeraj so se vršile prve poskusne vožnje z železniškim avtobusom na Gorenjsko, ki so se je udeležili zastopniki tukajšnje železniške direkcije, razni interesenti, narodni poslanec Mohorič, predstavniki tvrdke Austro-Daimler in novinarji. Poskusne vožnje so se dobro obnesle ter dokazale praktičnost teh vozil in prednost pred vlaki. Za progo Ljubljana-Jesenice je bil določen vozni čas 1 uro in dve minuti, toda železniški avtobus jo je prevozil v 57 minutah. Bil je 30 minut hitreje na Jesenicah kakor brzovlak. Še bolj vidna je ta razlika do Bohinjske Bistrice, do katere rabi brzovlak od Jesenic 34 minut, avtobus pa 27. K temu je prišteti zamudo brzovlaka na Jesenicah zaradi obračanja lokomotive, polnjenja z vodo itd., kar znaša skoraj 20 minut. Gotovo je, da ima avtobus veliko prednost pred vlakom in to v vsakem pogledu. Vožnja je pokazala, da tudi naša gorenjska proga odgovarja vsem zahtevam glede brzine, ki je eventuelno lahko še večja. Naša železniška generalna direkcija je naročila osem železniških avtobusov, od katerih bo najbrž ljubljanska direkcija dobila dva.

— **Velik jugoslovenski zvočni film.** Včeraj je potovala skozi Zagreb skupina igralcev jugoslovenskega prosvetnega filma na potu v Split, kjer začne v torek izdelovati velik jugoslovenski zvočni film, ki se bo imenoval »Življenje gre svojo pot«. Režija bo v rokah znanega filmskega režiserja Karla Junghansa, ki je izdeloval poldrugo leto filme v Sovjetski Rusiji. Ženski glavni vlogi bosta v rokah Ite Rine in Baranovske iz Pariza, v moški glavni vlogi pa nastopi Zvonimir Rogoz. Film bo izdelan v štirih verzijah. Glavni igralci so že odpotovali v Split.

— **Nova izdaja samospevov!** Založilo jo je pevsko društvo Ljubljanski Zvon v Ljubljani. Vanjo so prispevali 15 pesmi za visoki, srednji in nizki glas skladatelji: E. Adamič, M. Bravničar, J. Pavčič, St. Premrl, Z. Prelovec, H. Svetel, M. Tome in V. Vodopivec. Tudi na zunaj lična zbirka je naprodaj v vseh knjigarnah, naroča se pa lahko tudi na naslov »Pevsko društvo Ljubljanski Zvon« v Ljubljani.

— **Dobave.** Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 11. t. m. ponudbe glede dobave 200 m³ jamskega lesa; do 18. t. m. pa glede dobave 2500 kg svinjske masti, 3600 kg koruznega zdroba, 2000 kg namiznega olja, 4000 kg riža, 750 kg cikorije, 600 kg govotne masti in 800 m³ prodnega peska. Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Ekscetičen potnik v Zagrebu.** Včeraj je potoval skozi Zagreb zasebnik Herbert Schulz iz bogate avstralske družine. K močnemu avtomobilu Chevrolet ima priklopljeno veliko prikolico, ki v nji sede med vožnjo žena in trije otroci. Prispel je iz Londona preko Holandske, Belgije, Francije in Italije ter se je ustavil tudi v Ljubljani. Pot ga vodi preko Beograda, Niša, Sofije, Istambula, Angore, Bajruta, Bagdada, Teherana in vse Indije na otok Javo, kjer se hoče za delj časa ustaviti.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno, zmerno toplo jesensko vreme. Včeraj v Skoplju 26, v Splitu 25, v Sarajevu 19, v Mariboru 17.4, v Ljubljani 17 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 771.6, temperatura je znašala 13.4.

Iz Ljubljane

—lj **Z živilskega trga.** Po češpljevi bitki, ki se je kakor znano končala v korist branjevk, je bilo davi dovolj tega blaga na trgu. Pa glej čudo! Nobena prodajalka jih ni hotela dati pod 3 Din za kg in bila je celo ženica iz Bele Krajine, ki je zahtevala zanje 4 Din. Gospodinje so bile tiho in so plačevale češplje po ceni, ki je bila takorekoč kartelirana. Drugače na trgu ni bilo bistvenih sprememb. Sadja je bilo dovolj, zlasti grozdja, breskev in hrušk. Grozdje prodajajo Belokranjci po 3 do 5 Din; domače breskve so po isti ceni, prav tako hruške, dočim so jabolka nekoliko dražja. Liter brusnic stane 5 dinarjev, nekateri hočejo celo 7 Din. Gob je mnogo, tako da so prodajalke davi celo okupirale fronto nasproti mesarskim stojnicam. Kg je od 5 do 7, merica 2 do 3 Din. Cene zelenjavi, jajcem in piščancem so ostale neizpremenjene, prav tako tudi mesu.

—lj **Trenker vleče.** Snoči je zmanjkalo v kinu Matici prostora, toliko ljudi je prišlo gledat nov Trenkerjev film »Planine kličejo«. Omeniti moramo, da ta film nima nič skupnega s Trenkerjevim filmom »Planine v plamenih«. Trenker se je nam zopet pokazal tak, kakršnega poznamo iz njegovih prejšnjih filmov. Že na obrazu mu vidiš, da so ga zibali večno lepi gorski velikani. Snov filma je zajeta iz bojev Tirolcev s Francozi pod Napoleonom in na to je položena tudi glavna teža. Vodilna misel je Trenkerju tu ljubezen do domovine, ki ji je treba žrtvovati vse, tudi življenje. Režijsko je film naravnost presenetljiv, človeku, ki se navdušuje za vojno, ostane neizbrisno v spominu. Krasni so posnetki tirolskih gora, pa tudi sicer je fotografija odlična. Film bo vzbujal zasluženo zanimanje tudi pri nas.

— **Sokol I za bedne rudarje.** Sokol I Ljubljana-Tabor je uvedel med svojim članstvom zbirko v korist bednim v rudarskih revirjih Zagorje-Trbovlje-Hrastnik. Nabranih Din 4501.50 je izročil društveni odposlanec sledečim: Sokolskemu društvu Trbovlje Din 2001.50, Sokolskemu društvu Zagorje Din 1400, Sokolskemu društvu Hrastnik Din 11000. V svrho razdelitve med najbolj potrebne. Vsem darovalcem izreka društvena uprava Sokola I, Ljubljana-Tabor, imenou bednih brezposelnih najtopleje zahvalo s prošnjo, da bi tudi v bodoče bili vedno pripravljeni pomagati bližnjemu v stiski. Seznam darovalcev je v društveni pisarni vsakomur na razpolago. Zdravo! Uprava.

—lj **Zanimivo predavanje o planinah južne Srbije.** V torek ob 20. bo v veliki dvorani hotela Union predaval predsednik SPD dr. Jos. Pretnar o svojih vtisih in doživljajih po planinah Južne Srbije. Pokazal nam bo mnogo lepih skioptičnih slik.

—lj **Velik odziv za izlet »Krke« na Dolenjsko.** Jutri točno ob 6.27 bo odrinil posebni vlak »Krke« na izlet v »paradiž Dolenjske« z glavnega kolodvora, z dolenjskega pa ob 6.35. Vlak se bo med vožnjo ustavil le še v Grosupljem (ob 7.08), v Višnji gori (7.26) in Stični (7.41). Za izlet se je priglasilo nepričakovano visoko število izletnikov — do danes dopoldne okoli 600. Pričakovati je, da bo znašalo skupno število izletnikov najmanj 700. Prijave sprejema danes do večera edino še Foto-tourist Lojze Šmuc nasproti Uniona. Jutri zjutraj pa se bodo dobile vozovnice edino pri Putniku pri Mikliču in v vlaku samem — tedaj ne pri kolodvorskih blagajnah! V vlaku se bodo vozovnice izdajale v zadnjem vozu. Vreme obeta biti najboljše, a tudi če se bo jutri zjutraj kislo držalo, se vseeno odpeljemo, kajti izven Ljubljane na Dolenjskem sije solnce. Z izletniki se odpelje tudi 24 mož godbe »Zarje«, tako da bo vladalo najlepše nedeljsko razpoloženje.

Izgotovljene površnike ali blago

za iste vam nudimo v lepi izbiri. Poglejte naše izložbe in oglasite se gredoč v trgovini.

JOS. ROJINA, Ljubljana, Aleksandrova cesta 3

—lj **Okrajna organizacija JNS za Krakovo-Trnovo v Ljubljani** poziva vse svoje članstvo in prijatelje organizacije, da se polnoštevilno udeleže nocojšnjega predavanja g. prof. Fran Dolžana »O vesoljnem potopu«. Pričetek ob 19.30 v prostorih otroškega vrtca, Cerkvena ulica 21. Po predavanju se bo predvajal film o Boki Kotorski in kratka veseloigra. Odbor.

—lj **Za poplavljence.** G. Dragotin Hribar, tovarna pletenin v Ljubljani, je izročil naši pisarni šesteto parov nogavic za poplavljence. Za ta plemeniti čin se iskreno zahvaljuje Oblastni odbor Rdečega križa v Ljubljani.

—lj **Danes premiera prvega zvočnega filma v kinu »Dvor«.** Zadnji naš nemi kino v Ljubljani »Kino Ljubljanski Dvor« je z današnjim dnem postal zvočni kino. Produkcija nemih filmov je z zmago zvočnega filma popolnoma prenehala in tako si je morala tudi uprava »Kina Ljubljanski Dvor« nabaviti novo zvočno aparaturo. Montirali so v kino prav izborno nemško aparaturo, ki je v zvoku in glasbi brezhibna. Krstna predstava bo danes ob 16. s senzacionalnim filmom »Črna smrt« s Ken Maynardom v glavni vlogi. Kljub velikim stroškom, združenim z nabavo nove zvočne aparature, ostanejo v kinu »Dvor« cene iste kot prej pri nemih filmih, to je Din 2, 4, 6 in 8. Pri teh izredno nizkih cenah si bo lahko sedaj vsakdo ogledal premiere lepih zvočnih filmov, ki bodo na sporedu »Zvočnega kina Dvor«.

—lj **Danes in jutri »Quo vadis?« kot zvočni film v Matici.** ZKD predvaja samo še danes ob 14. uri in jutri ob 11. dop. monumentalni film »Quo vadis?«, izdelan po znamenitem Sienkiewiczevem istoimenskem romanu. Vsebina filma, ki je zajeta tako kot roman iz dobe rimskega cesarja Nerona in nam predstavlja preganjanje kristjanov, je zelo zanimiva. Izredno so napeti prizori, ki nam predočujejo požar Rima, mučeništvo prvih apostolov krščanstva, borbe gladiatorjev v prostrani areni itd. Priporočamo ogled tega lepega filma vsakomur zlasti pa mladini in dijaštvu. Cene so močno znižane.

—lj **Podružnica pekovskih pomočnikov v Ljubljani** priredi v soboto 7. t. m. svojo 14. vsakoletno vinsko trgatev združeno s plesom in prosto zabavo v restavracijskih prostorih restavracije »pri Levu« na Gosposvetski cesti. Začetek vinske trgatve ob 20. uri, konec ob 3. zjutraj. Za obilno udeležbo vabi odbor. 517-n

—lj **Pesno sportni klub ima vsak torek od 20. dalje v Kazini svoj pesni sestanek. Vežba prof. Jenko. Informacije o sprejemu tam ali pismeno. Pesno sportni klub, Ljubljana.** 520-n

—lj **Nedeljski popoldanski pesni tečaj Jenkove šole v Kazini se prične jutri ob pol 4. do 7. pop. »Začetniški tečaj« vsak ponedeljek ob 20. Posebne ure dnevno.** 519-n

—lj **Odpri roke, odpri srce za najbednejše, ki rabijo pomoči. Vsak najmanjši dar bodo sprejemale hvaležno narodne dame na križiščih ljubljanskih ulic danes popoldne in v nedeljo dopoldne. Prispevki so za bolno, za slabo hranjeno deco in nesrečne poplavljence. Deviza dne je »za zdravje otroka«, ki je tradicijonalen in ga vsako leto priredi društvo »Atena«.** 521-n

—lj **Velika javna tombola** Sokolskega društva Ljubljana III bo v nedeljo 15. oktobra ob 15. uri na Kongresnem trgu. Krasni, praktični, številni dobitki! Tablice po 2 Din. Segajte pridno po njih! 518-n

—lj **Za mestne reveže.** Odvetniška pisarna g. dr. Josipa Grablovica je nakazala mestni blagajni iz neke kazenske poravnave znesek Din 100 za mestne reveže, za kar izreka mestno načelstvo najtoplejšo zahvalo.

—lj **Običajni nabiralni dan** »Za zdravje otroka« društva Atene se bo vršil v soboto popoldne v korist društvenim socialnim ustanovam in poplavljencem. Vsak najmanjši dar se hvaležno sprejme.

—lj **Da bi olajšali otrokom napredek v šoli,** jih dajejo starši učit tujih jezikov čim prej. Tudi uspeh je boljši, ker imajo otroci izvrsten spomin in se nauče igraje več, nego starejša mladina z jokom in stokom. Zato smo na željo staršev lani otvorili tudi pripravljalni tečaj za otroke 2. in 3. razreda ljudske šole, letos pa otvarjamo še vrtec za 4—7letne. Privatni učni tečaji v Delavski zbornici, nasproti knjižnice.

—lj **Uprava Narodnega gledališča** v Ljubljani prosi svoje p. n. abonente, da vplačajo 2. obrok abonmana do 14. t. m.

—lj **Začetek obratovanja.** Z moderno napravo za pokromanje in poniklanje je začela obratovati tvrdka »Unitas« inž. Manda, Šelenburgova 7, telefon 2219. Obrat se nahaja v tovarni Ljubljanske komercijalne družbe, Celovška cesta 90a, telefon 2964. 523/n

—lj **Plesna šola na Taboru.** Plesni odsek Sokola I na Taboru sporoča vsem cenj. obiskovalcem njegove plesne šole, da je v nedeljo ob 20. prva redna plesna vaja, pod vodstvom plesnega mojstra brata J. Košička v veliki taborski dvorani. Svira The Falctone Jazz. Opozarjajo se posebno začetniki, da je zanje začetek ob 19.30. Bodite točni 522/n

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V ŠIŠKI. — Telefon 33-87

Danes ob 3., 5., 7. in 9. uri, jutri ob ½7. in ½9. uri zvečer

GUSTAV FRÖHLICH v prekrasnem filmu nepozabnih melodij

STRAUSSOV VALČEK

Življenjska tragedija slavnega komponista Straussa...

Pride: »BRESSART VE VSE!«

—lj **Garnituro posebnega vlaka »Krke«** so pričeli dopoldne sestavljati na glavnem kolodvoru. Vlak bo imel okoli 18 vagonov, ki bodo vsi označeni z opozorili za glavni skupini izletnikov: šentruperško in mokronoško. Vlak bodo lepo okrasili.

—lj **Umrli so v Ljubljani** od 29. septembra do 5. oktobra: Krašna Ivana, 74 let, delavka tobačne tovarne v p., Kongresni trg 1-II.; Zamida Franja, 82 let, bivša kuharica, Streliška ul. 2-II.; Mesec Dragica, 6 mesecev, hči zasebnice, Cesta v zeleni log št. 5; Šivic Jožefa, 6 mesecev, hči posestnikove hčere, Črna vas 143; Slamič Andrej, 72 let, zasebnik, Marijin trg 3-I.; Dostal Marija, 58 let, zasebnica, Sv. Petra c. 5; Tegelj Veronika, roj. Cesar, 70 let, žena dninarja, Japljeva ul. 2; Zupančič Franjo, 70 let, železničar v p., Idrijska ul. 17-I. — **V Ljubljanski bolnici umrli:** Zabret Janez, 3 mesece, Mengeš; Mravlje Veronika, 8 let, učenka, Dravlje 114; Smrekar Katarina, 60 let, žena hišarja, Kropa, srez Radovljica; Celar Ivana, 65 let, postrežnica, Trstenjakova ul. 7; Jerman Karol, 64 let, davčni služitelj v p., Hrenova ulica 7; Zupančič Alojzija, 61 let, žena posestnika, Rakovnik 2 pri Št. Rupertu; Kenda Albin, 49 let, nadzornik proge, Mirna 7 pri Novem mestu; Ileršič Franc, 69 let, hišar, Unec 38; Bajt Marija, roj. Macarol, žena čevljar. pomoč., Grajska pl. 1.

—lj **Kemično čisti obleke Šimenc, Kolodvorska 8.**

—lj **Kamnoseštvo Alojzij Vodnik, Ljubljana,** Kolodvorska, odprodaja zaradi velike zaloge nagrobne spomenike pod izredno ugodnimi plačilnimi pogoji tudi na hranilne knjižice. 21-L

Iz Trebnjega

— **Trgatev.** Naši vinogradniki so pričeli s trgatvijo portugalke. Portugalka je letos zelo kasno dozorela, pa še ta je po kakovosti in množini napram lanskemu letu precej nazadovala. Tudi ostale sorte so nazadovale in je letošnje leto v splošnem slabo vinogradniško leto. Splošna trgatev v našem kraju se prične 16. t. m.

— **Semenski krompir.** Banska uprava bo tudi letošnjo spomlad razdelila večjo množino pod nadzorstvom pridelanega oneidovca, ki ga bo oddala po tržni ceni, dočim bo selekcijsko dokladno in prevoz krila sama. Prošnje je vlagati do 15. t. m. pri občini.

— **Subvencija za sesalke.** Banska uprava bo dajala subvencije za nabavo gnojničnih sesalk. Zainteresirani naj s 5 Din kolkovane prošnje najkasneje do 10. t. m. predložé sreskemu načelstvu potom pristojne občine, ki mora prošnje predhodno overiti.

Iz Celja

—c **Porušeno brv čez Savinjo** pri parku bo mestna občina obnovila na dosedanjem mestu, a jo bo dvignila za 50 cm, da s tem zmanjša nevarnost ob poplavah. S pripravljalnimi deli so že pričeli.

—c **Obračun mestnega gospodarstva** za l. 1932. izkazuje 6,131.000 Din dohodkov in 6,425.000 Din izdatkov, torej 294.000 Din primanjkljaja. Mestni dolgovi znašajo 13 milijonov 883.750 Din, čisto premoženje občine pa 15,286.000 Din.

—c **Podaljšanje javne razsvetljave.** Mestna občina je sklenila, da podaljša javno električno razsvetljavo na Ljubljanski cesti do gostilne g. Samca na Ložnici, če bo okoliška občina plačala instalacijske stroške. V tem primeru bi mestna občina dobavila tok brezplačno.

—c **Nočno lekarniško službo** ima do vštetega petka 13. t. m. lekarna »Pri Kralju« na Kralja Petra cesti

—c **Otvoritveno predavanje na Ljudskem vseučilišču** bo v ponedeljek, 9. t. m. ob 20., na predvečer obletnice koroškega plebiscita. Tajnik koroškega kluba v Ljubljani g. Uršič bo ob tej priliki predaval o germanizaciji na Koroškem. Zanimivo predavanje bodo ponazorovale skioptične slike.

—c **Pevski zbor »Trboveljski slavček«** bo koncertiral v nedeljo 8. t. m. ob 16.30 v dvorani Ljudske posojilnice v Celju. Pred koncertom bo predaval skladatelj g. Emil Adamič o uspešni turneji pevskega zbora po Češkoslovaški in na Dunaju. Za koncert vlada v Celju in okolici veliko zanimanje.

—c **Prva ligina tekma v Celju.** V nedeljo, 8. t. m. ob 15.30 se bo pričela na Glaziji ligina prvenstvena tekma med dosedanjim podsaveznim prvakom ISSK Mariborom in SK Celjem. Zanimivo tekmo bo sodil g. Cimperman iz Ljubljane. Ob 14. bo predtekma med rezervama SK Celja in SK Olimpa.

—c **Prijave za odmero zgradarine.** Županstvo občine Celje-okolica poziva vse prizadete, da se takoj odzovejo razglasu davčne uprave v Celju glede prijave dohodkov od zgradb zaradi odmere zgradarine za l. 1934. in prijavijo zgradarino do 31. t. m. davčni upravi na predpisanih tiskovinah, ki se dobijo pri davčni upravi v Celju in v trafiki ge. Lipšove v Vodnikovi ulici. Vsi prizadeti naj zanesljivo do predpisanega roka prijavijo zgradarino, ker bi bili sicer kaznovani z višjimi davčnimi predpisi.

Iz Kranja

— **Vsi na obrtno razstavo,** ki je odprta vključno do 9. oktobra t. l. Priporočajo se naslednji razstavljalci: **Mizarji:** Ažman Drago, Kranj; Fajfar Andrej, Bistrica, p. Podbrezje; Kokalj Anton, Letence, p. Golnik; Kos Anton, Kranj-Klanc; Pollak Jurij, Kranj, Farovška Loka; Pečenko Dragotin, Kranj; Perčič Franc, Rupa; Zupan Janko, Kranj; Zupančič Jože, Primskovo. **Čevljarja:** Ribič Andrej, Stražišče; Stibl Jakob, Struževo. **Ključavničarji:** Bitenc Ivan, Kranj; Čamernik Franc, Cerklje; Majnik I., Kranj; Pesjak Stanko, izdel. tehtnic, Kranj. **Žimarji:** Kavčič Simon, Stražišče; Knific I., Stražišče; Masterl Slavko, Stražišče. **Vrtnarji:** Erman Alojz, Kranj; Lap G., Kranj; Sušnik Franc, Kranj. **Žično pletilstvo:** Višnar Franc, Stražišče. **Kolarja:** Debeljak Franc, Primskovo; Grašič Janez, Primskovo. **Pečar:** Oselji Vinko, Kranj. **Keramičar:** Konjedic Franc, Stražišče. **Slaščičarna:** Šink Franc, Kranj. **Tapetnik:** Tonejc Viktor, Kranj. **Krojač:** Vidmar Franc, Kranj. **Modistinja:** Vrečar Gizela, Kranj. **Kem. izdelki:** »KIK«, Kranj. **Tiskarna:** »Kolektor«, Albin Pogačnik, Stražišče; Galrič Hlebš (graviranje).

Zvočni kino Ideal

Danes premiera vesele burke

Neizkušeni ženin

V glavnih vlogah

SIEGFRIED ARNO

Camilla Horn, Maks Adalbert in Ida Wüst

Bomba smeha! Mnogo prijetne zabave!

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer — jutri v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer

Z Jesenic

— **Volilni shodi.** Sreska organizacija JNS priredi danes in jutri več javnih shodov, na katerih bo poročal sreski poslanec in minister n. r. g. Ivan Mohorič in drugi govorniki. Drevi se bo vršil shod pri Ozvaldu na Selu za Breznico, Žirovnico in sosednje vasi, jutri ob 10. uri pa za Jesenice, Hrušico, Javornik in Koroško Belo v veliki dvorani Sokolskega doma na Jesenicah, ki ga je v ta namen dalo na razpolago društvo »Prosvetni dom«. Jutri popoldne ob 3. pa se bo vršil shod za Gorje, Blejsko Dobravo in okolico v Sok. domu v Gorjah. Dnevni red je: Občinske volitve dne 15. oktobra. Vabljeni vsi!

— **Šolska razstava** je bila otvorjena danes dopoldne na osnovni šoli za učiteljstvo radovljiškega sreza, v nedeljo bo pa odprta tudi za občinstvo. Razstavi se priključi tudi razstava podružnice Sadjarskega in vrtnarskega društva na Jesenicah, ki bo nazorno pokazala, kaj vse se na Jesenicah lahko in uspešno goji in pridelu je. Poleg tega bo razstavljeno tudi razno orodje, ki se pri nas najbolj potrebuje in najbolj praktično uporablja.

— **Vlom.** Komaj se je pri nas nekoliko poleglo razburjenje, ki so ga povzročili Rupert Planinc in tovariši s predrznimi vlomi, že je bil izvršen v temni noči vlom v tovarniško hišo, v kateri stanuje inženjer g. Alfred Rudež, kateremu je neznan zlikovec odnesel lepo moško obleko. Vlomilec je pristavil do podstrešne sobe lestvo ter tako previdno odprl vrata, da stanovalci v hiši niso slišali, kaj se godi v sobah nad njimi. Za vlomilcem manjka zaenkrat vsaka sled, sodi pa se, da je moral biti domačin, ker so mu bile razmere v hiši dobro znane.

— **Lep primer človekoljubja.** Učiteljski zbor dekliške in dekliške osnovne šole na Jesenicah je zbral sredstva, s katerimi bo vzdrževal nekega ubogega dečka iz Trbovelj. Deček, ki je 12 let star, je iz zelo siromašne trboveljske rudarske družine, ki ima poleg njega še 7 nepreskrbljenih otrok. Stroški za vzdrževanje bodo znašali mesečno Din 350. Na Jesenicah je precej rodbin, ki bi gotovo lažje skrbele za kakega siromašnega otroka, kot slabo plačani učitelji, ki naj služijo vsem, ki kaj imajo za lep zgled.

— **Sport.** Jutri ob 15. uri bo na igrišču SK Bratstva nogometna tekma med moštvom SK Ilirija iz Ljubljane in I. moštvom Bratstva z Jesenic. Prijateljem nogometa se obeta prvovrsten sportni užitek, ker nastopi elita ljubljanskih nogometašev proti enajstorici Bratstva, ki bo storilo gotovo vse, da razlika v golih ne bo prevelika.

Solnce kostne tuberkuloze ne leči

Višinski sanatoriji nimajo nobenega vpliva na tuberkulozna ognjišča

Ni dvoma, da je odvisno vse organično življenje od solnčnih žarkov. Če bi solnce ugasnilo, bi ugasnilo tudi življenje na zemlji. Svetloba je močan činitelj, ni pa vedno in povsod blagodejna. Profesor vojaške bolnice v pariškem Val de Grace Jansion je napisal pod naslovom »Bolezni, povzročene po svetlobi in njih lečenje« knjigo, ki je za njo zbiral gradivo več let. Po svetlobi povzročene bolezni res obstojajo in Remlinger ter Bailly sta v francoski zdravniški akademiji zatrjevala, da pogine solncu izpostavljena miš v petih minutah. Zadnja leta se je močno razširila po svetu moda solnčiti se; s tem so se pa razširile tudi razne bolezni kot posledica solnčnih kopeli.

Svetlobni žarki obstojajo iz različnih radiacij s kemičnimi, toplotnimi in drugimi učinki. Dr. Jansion je hotel v svoji knjigi deloma pojasniti te komplicirane učinke, deloma pa naglasiti dejstvo, da je učinek svetlobnih žarkov v veliki meri odvisen od terena, kamor žarki padajo. K spoznanju, da vplivajo ultravijoličasti žarki kot kemični katalizatorji in da vodijo k izpremembam k notranji sekreciji, so prišli učenjaki le polagoma. Ta učinek je tem čudovitejši, ker ultravijoličasti žarki do žlez sploh ne pridejo, temveč gredo komaj skozi kožo.

Avtor knjige se podrobno peča s pojavom senzibiligacije proti svetlobi. Razne, v organizem spravljene snovi povečavajo odnosno zmanjšujejo njegovo občutljivost napram svetlobi. S tem je povedano, zakaj razni organizmi različno reagirajo na isto svetlobo. Nekatere snovi zmanjšajo občutljivost napram svetlobi, druge jo pa povečajo in ta pojav je izrabila tudi higijena. Občutljivost napram svetlobi je individualna, odvisna od fiziološko kemičnega značaja subjekta. Široki javnosti so znani samo terapevtični učinki svetlobe, ki jih seveda nihče ne negira. Ljudje bi pa morali vedeti, da solnčni žarki niso vedno koristni zdravju. Lahko se sicer solnčimo, ne smemo pa v tem pretiravati.

Moderna doba poveličuje zdravilnost solnca do neba. Ni torej čuda, da se je pričela gotova reakcija proti pretiravanju na tem polju. S solncem v zvezi je tudi višinsko lečenje. Tu je zanimiva knjiga P. Hulligerja, zdravnika na kliniki Mont Riant v švicarskem Neuchatelu pod naslovom »Specifično lečenje tuberkuloze«. Hulliger pravi, da solnce kostne tuberkuloze sploh ne leči. Zdravilni princip v znameniti francoski centrali kostne tuberkuloze v Bercku ni solnce, temveč morski zrak. Hulliger obravnava tudi zdravilnost višinskih sanatorijev, ki za nje ni posebno navdušen. Uspehi lečenja tuberkuloze niso tako zadovoljivi, kakor bi človek pričakoval na popularnost višinskih sanatorijev. Do tega spoznanja so prišli v Švici na podlagi statističnih podatkov. Višinski sanatoriji so dobri, dokler jih bolniki ne zapuste. Bivanje v njih poveča sicer tek in bolnikovo splošno stanje se zboljša, nima pa nobenega vpliva na tuberkulozna ognjišča. Po Hulligerjevem mnenju je pa treba pri lečenju tuberkuloze doseči neposredno reakcijo tuberkuloznih ognjišč, sicer je lečenje brez pomena.

Hulliger išče preparat, ki bi izzval to reakcijo. Rabi ga v svojem sanatoriju in pričakuje od njega mnogo. Točne sestave preparata noče izdati, pove samo, da gre za zmes medeninastih, manganovih, srebrnih in cinkovih snovi, vbrizganih pod kožo. Hulliger trdi, da izleči definitivno 90 do 95 odstotkov tuberkuloze prve stopnje, 50 odstotkov druge stopnje in 5 do 6 odstotkov tretje stopnje. Njegov sanatorij pa ne stoji v gorah, temveč v dolini.

Maurice Chevalier

znani filmski igralec Maurice Chevalier leži v bolnici v Los Angelesu, kamor so ga prepejali po nedavni avtomobilski nesreči

Če je pilot pijan

Akrobad Ronald Wilson, ki je nastopil v mnogih ameriških letalskih filmih z vratolomnimi akrobacijami, je preživel te dni nekaj mnogo bolj napetih trenutkov, nego jih je sam hotel. Njegovo letalo je v Holywoodu dobro znano. Te dni je letel izredno nizko nad mestom, pa se je še vedno spuščal tako, da se je letalo že dotikalo streh. Med prebivalci je nastala panika, ker so mislili, da bo letalo zdajzdaj treščilo na hiše, se razbilo in zanetilo požar. Nevaren polet je bil končan, ko se je Wilsonovo letalo dotaknilo električne žice in padlo na bližnji vrt, kjer se je razbilo.

Od vseh strani so prihiteli prestrašeni ljudje, ki so potegnili letalca izpod razbitega letala in mu zagrozili s kamenjem. Grozili so tudi do smrti prestrašeni filmski igralki, ki jo je bil vzel Wilson na izprehod po zračnih višavah. Oba sta imela srečo, da sta jo popihala v bližnjo hišo, kjer sta se zabarikadirala pred razjarjeno množico, dokler ni prišla policija. Policija je pa oba aretirala, kajti Wilson je pilotiral pijan, kar pomeni kršitev prometnega reda, ki se strogo kaznuje.

Glava Henrika IV

Po Parizu se je raznesla presenetljiva vest, da ima fotograf Bourdais z Montmartra mumificirano glavo francoskega kralja Henrika IV. Ta vladar je vrnil po državljanski vojni izmučeni in izčrpani Franciji blagostanje. Znan je bil po svojem bogatem, razkošnem življenju in vedrem duhu. Padel je kot žrtev fanatika Ravaillaca. Bourdais je baje kupil l. 1919 njegovo glavo na dražbi v hotelu Dionot za 3 franke, ni pa seveda slutil, da nese domov glavo slavnega francoskega vladarja.

Mož je vedel, da so polili prsa in vrat mrtvega kralja z modro tekočino, da bi zakrili tetovirano kožo za primer ekshumacije. Čez nekaj časa je pa opazil, da nosi tudi mumificirana glava sledove modre barve. Ko si je glavo natančno ogledal, je opazil na obrazu znamenje, ki ga vidimo na vsaki sliki Henrika IV., našel je pa tudi brazgotino, ki o nji govore vsi spomini. Tudi s kraljevimi slikami primerjani profil glave priča, da govori Bourdais resnico. Noben zgodovinski dokument nam ne pove, kje je glava Henrika IV., ki je bila izginila med revolucijo, ko so razjarjene množice oplenile grobove francoskih kraljev. Bourdaisove trditve ni še nihče ovrgel.

Slepi zdravnik

Angleški nogometaši, lahkoatleti in drugi sportniki dobro poznajo ime kapitana Lowrya. Vedo namreč, da najhitreje in najbolje izleči izpahnjeno roko ali nogo. — Zato je njegova ordinacijska soba vedno polna ljudi, ki se zatekajo k njemu po pomoč. Najbolj čudno pa je, da je Lowry slep, pa vendar najboljši londonski zdravnik za vse bolezni in poškodbe kosti in mišic.

Kapitan Lowry je služil v začetku svetovne vojne v angleški vojski, prišel je v Belgijo, kjer je bil v nočni bitki ranjen v glavo tako, da je oslepel. Njegova sreča je bila, da se je seznanil z lordom Pearsonom, ki je tudi slep in je ustanovil v St. Dunstanu bolnico za slepce, kjer se slepci tudi uče raznih obrti, da niso v breme človeški družbi. Lord je pregovoril kapitana, da se je posvetil masaži, za katero se je vedno zelo ogreval. Lowry je napravil maserski izpit in zaposlen je bil v raznih bolnicah, obenem je pa privatno študiral, a pozneje je izpopolnil svoje študije še na Dunaju, v Kodanju, Stockholmu in Ameriki. Po povratku v London je postal najpopularnejši specijalist za bolezni kosti. K njemu se zatekajo tudi lahkoatleti. Siromašne bolnike leči brezplačno.

Nova Byrdova ekspedicija

Admiral Richard E. Byrd, mož, ki je preletel ocean in oba tečaja, se je zopet pripravil na južni tečaj in to pot bo trajala njegova ekspedicija dve leti. Poskusim preiskati neznana ozemlja v velikosti Amerike in Mehike, je izjavil Byrd. Na tej ekspediciji namerava Byrd preleteti najmanj 10 krat tako dolgo pot nad polarnim ozemljem, kakor na svoji zadnji ekspediciji, ko je preletel od svoje baze južni tečaj in se vrnil, ne da bi bil polet prekinil. Zdaj poskusim leteti daleč za tečajem, kajti baš tam se razprostirajo širna, še neznana ozemlja. Dokler bodo na zemlji ogromna, ljudem neznana ozemlja, smatram za potrebno nadaljevati svoje delo. Utaborili se bomo, kakor da bi nastala nova ledena doba, raziskovali bomo neznana ozemlja, obenem se bomo pa pečali z desetimi ali dvanajstimi različnimi znanstvenimi strokami.

Nova Byrdova ekspedicija je nedvomno pomembnejša od prve. Byrd ima na razpolago dve ladji, eno jekleno s tonažo 8.800 »Pacific Fir«, druga je pa stara ameriška carinska ladja »Bear«, ki je tudi prikladna za vožnjo po polarnih vodah. Ekspedicije se udeleži 70 mož. 150 polarnih psov za sani so temeljito zdresirali. Byrd vzame s seboj tudi letalo, izdelano nalašč za polete v polarnih krajih. Tako letalo mora imeti velik akcijski radius in letelo bo s hitrostjo 250 km na uro. V njem je prostora za 18 ljudi. Poleg koles ima tudi smuči, da se bo lahko spustilo na sneg. Med drugim bosta spremljala Byrda kapitan George Noville in skavt Paul Siple, ki sta ga spremljala tudi na zadnji ekspediciji na južni tečaj. Noville je bil Byrdov pilot na poletu čez južni tečaj. Šef pilot nove ekspedicije bo pa Harold Diune.

Petrolej v morje

Pri Westerlingtonu v Ameriki se je ponesrečil tovorni parnik, ki je vozil 34.000 galonov petroleja

Orgle brez piščalk in meha

Francoski fizik A. Givelet in izdelovalec orgel E. Coupleux sta izdelala orgle brez piščalk. Električna naprava ne odstranjuje dosedanje organistove tehnike in orgle imajo manuale in pedale kakor orgle starega tipa. Piščali in meh so bili pa nadomeščeni z enostavno tridelno aparaturo, obstoječo iz električnega motorja ter električne naprave, spojene z drugo napravo, ki na nji igra organist kakor na starih orglah. Namestu piščalk je posebna skrinjica, kjer so majhne električne žarnice. Pri novih orglah nastaja zvok električno. Zanimivo je pa, da so električnim potom nastali zvoki mnogo čistejši od onih v starih orglah in se dajo tudi točneje regulirati.

Izginil je torej meh in s tem tudi pritiskanje meha, ki je bilo često krivo, da orgle niso lepo donele, kajti meh se ni dal tako lahko pritiskati enakomerno. Nove orgle zavzemajo tudi manj prostora, na kor pride samo oni del, na katerem se igra, drugi deli so pa lahko spodaj v cerkvi. Tudi popravila bodo šla hitreje od rok; navadno gre samo za električne žarnice, ki se pokvarijo ali pregore, pa jih je treba nadomestiti z novimi. V Franciji imajo že štiri take orgle, tri v cerkvah, ene pa v oddajni dvorani pariške radio-postaje. In vse štiri so se prav dobro obnesle.

Radioprogram

Nedlja, 8. oktobra

8.15: Poročila. 8.30: Gimnastika (M. Dobovšek). 9.: Versko predavanje (dr. Rant). 9.30: Prenos cerkvene glasbe iz frančiškanski cerkvi. 10.: Otroci in sadje (Kus Viljem). 10.30: Operetna in operna glasba, izvajata ga. Ribičeva in g. Banovec s spremljevanjem Radio orkestra. 11.30: Koristi uživanja grozdja in sadja — škodljivost uživanja alkohola (dr. Ahčin). 12.: Čas, plošče. 16.: Kmetijska ura (g. Jamnik). 16.30: Otroška tragedija (Schönherr), izvaja dramatski studio Fr. Delaka. 17.30: Plošče. 20.: Radio orkester (plesna glasba). 20.30: Plošče (vokalni koncert). 21.: Kuplete poje g. Bajde, vmes citre solo, g. Mezgolits. 22.: Čas, poročila. 22.15: Radio jazz.

Ponedeljek 9. oktobra.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.: Čas, plošče. 18.: Gospodinjska ura: O konserviranju poznega sadja (ga. Bartolova). 18.30: Naše okopavine (prof. Pengov). 19.: Plošče. 19.30: Poročila za inozemstvo. 20.: Plošče. 20.30: Pestri večer: sodeluje g. Cesar, član Nar. gled. 21.30: Čas, poročila. 21.45: Radio orkester in Radio jazz.

Torej 10. oktobra.

11.: Šolska ura. 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.: Čas, plošče. 18.: Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva). 18.30: Plošče. 19.: Francoščina (prof. Prezelj). 19.30: Bežne slike našega juga (Aljančič Zdenko). 20.: Revija slovenskih baritonistov. Sodelujejo gg. Likovič, Janko, brata Petrovčič, Jug, Švigelj in Deržaj. 21.30: Čas, poročila. 21.45 Radio orkester. 22.30: Angleške plošče.

Sreda 11. oktobra

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.: Čas, plošče. 18.: Komorna glasba, Radio kvintet. 18.30: Radio orkester. 19.: verstva Keltov (Fr. Terseglav). 19.30: Uvod v opero. 20.: Prenos opere iz Ljubljane: Pikova dama. Vmes čas in poročila.

Četrtek 12. oktobra.

12.13: Plošče. 12.45: Poročila. 13.: Čas, plošče. 18.: Otrok v šoli (Marija Kmetova). 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). 19.: Srbohrvaščina. 19.30: Plošče po želji. 20.: Prenos iz Beograda. 22.: Čas, poročila, Radio jazz.

Petek 13. oktobra.

11.: Šolska ura. 12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.: Čas, plošče. 18.: Plošče. 18.30: Ruščina. 19.: Sokolstvo. 19.30: Izleti za nedeljo (g. Badjura). 20.: Prenos iz Zagreba. 22.: Čas, poročila. 22.15: Radio jazz.

Sobota 14. oktobra.

12.15: Plošče. 12.45: Poročila. 13.: Čas, plošče. 18.: Plošče, stanje cest. 18.30: Zabavno predavanje. 19.: Ljudski nack o dobrem in zlu (dr Veber). 19.30: Politični pregled (dr. Jug) 20.: Operna korepeticija, izvajata dva solista s klavirjem. 20.15: Harmonika-solo g. Kovač. 21.30: Čas, poročila. 21.45: Radio orkester in Radio jazz.

Kljub čestemu pranju iste žive barve,

ker uporabljam blago učinkujoče in močno peneče

ALBUS

terpentinovo milo.

„ALBUSOVO" milo pere lahko in da bogato polno peno, učinkuje blago in z lahkoto odstrani vso nesnago.

ALBUS terpentinovo milo nikakor ne kvari barve in tkanine.

ALBUS terpentinovo milo je idealno pralno milo ki varuje roke in perilo.

Iz Novega mesta

— **»Bata« v Novem mestu.** Danes so plakati v bivši Murnovi trgovini oznanili, da se je vselila v lokal tvrdka »Bata«. Pri tem je treba omeniti, da je v mestu samem že šest trgovin s čevlji. Čevljarji se boje, da bo s to vselitvijo konec njihovega dela, kar so ga sploh še imeli. Gotovo se s s tem, da se je tvrdki »Bati« dovolilo otvoriti svoj lokal v našem mestu, ni pomagalo našim čevljarjem, ne dosedanjim trgovinam do dela in zaslužka, ki ga kruto potrebujejo.

— **Kočevski dijaki na izletu.** Iz Kočevja je prispelo v naše mesto več razredov tamkajšnje gimnazije, ki so se pripeljali v treh polnih avtobusih. Izletniki so si ogledali mesto, nato pa napravili izlet na Trško goro. Zvečer so se zadovoljni vračali domov.

— **Premovanje živine v Vel. Loki.** V veliko zadovoljstvo živinorejcev se je vršilo premovanje, kjer so se zadrugarji prepričali o nesebičnem deloanju in koristi selekcijskih zadrug. Komisija, obstoječa iz gg. inž. Jelačina kot predsednika in srez. kmetijskega referenta Vriska ter veterinarja Vandota, je ocenjevala zelo strogo, vendar je zadruga pokazala glede na kratko delovanje in strogo ocenjevanje zelo lep uspeh. Prignanih je bilo približno 60 glav živine, od katerih sta bili prav dobro ocenjeni 2 glavi, 8 dobrih in 12 povoljnih. Seveda so bili lastniki dobro ocenjene živine kaj presenečeni, ko jim je komisija izplačala po par stotakov.

Iz Ptuja

— **»Slovenski Narod«** se dostavi z današnjim dnem zadnjikrat vsem onim, ki so ga prejemali brezplačno na ogled. Ponovno vabimo vse, ki se na naš list še niso naročili, mnogo se jih je že, da nakažejo do 10. t. m. mesečno naročnino po 12 Din, ki je tako nizka, da jo pač zmore vsak. »Slovenski Narod«, ki prihaja v Ptuj še istega dne, ko izide v Ljubljani in se dostavi zvečer po prihodu vlaka na dom, pa spada tudi v vsako gostilno in brivski salon, s čimer bo gostom ustreženo, ker bodo lahko še istega dne čitali ptujske novice in druge zanimivosti. Hitite z nakazilom naročnine, da vam bomo list že v prihodnjih dneh pošiljali na dom.

— **Neljubi obisk.** Pred dnevi so obiskali neznani vlomilci stanovanje železniškega čuvaja Matija Purga v Njivercih v času, ko je bil sam v službi, dočim je bila njegova žena na obisku pri sorodnikih v Čakovcu. Vlomilci, ki so gotovo prežali na ugoden trenutek, so vlomili pri kuhinjskem oknu ter odnesli iz stanovanja razno perilo, obleko in drugo v skupni vrednosti Din 1000 ter zabrisali za seboj vsako sled.

— **Drzne tatvine koles.** V zadnjem času je bilo v Ptuju izvršenih že več drznih tatvin koles, kljub temu, da bi človek mislil, da so tatvine glede na nove evidenčne številke skoraj nemogoče. V nedeljo zvečer sta se mudila v kavarni Korže Korošec Franc in Kotnik Alojz ter za ta čas prislonila svoja kolesa pri vratih na zid. Ko sta se čez nekaj časa vrnila, nista svojih koles več našla in trpita skupno škodo Din 3000. Za storilci je izginila vsaka sled.

— **Vandalizem.** Na brzovlak, ki prihaja iz Čakovca ob 2. uri zjutraj v Ptuj, je v noči na ponedeljek neki zlikovec med postajo Moškanjci in Ptuj vrgel v službeni voz veliko repo, ki pa k sreči ni nikogar zadela. Železniška uprava trpi škode na veliki razbiti šipi Din 200. Taki napadi so se že večkrat ponovili, enkrat z železnimi vijaki, drugič pa s čebulo. Storilca še niso izsledili.

— **Osebna vest.** Vodja tukajšnje ekspoziture OUZD g. Delpin Herman je premeščen k ekspozituri v Celje, na njegovo mesto pa je imenovan g. Vadnjak Stane iz Ljubljane, doslej v službi pri centrali v Ljubljani.

— **Vodovod v Prešernovi ulici.** V Prešernovi ulici, kjer je bil doslej starinski vodnjak in ki je bil predmet večnih pritožb od strani naših gospodinj, ker ni dajal zadostne količine vode, sedaj temeljito popravljajo in bo delo v nekaj dneh končano. Namestu starega vodnjaka pa bo postavljen električen vodovod z motornim pogonom, s čimer bo našim gospodinjam zelo ustreženo. Gospodinje že komaj pričakujejo svečanega trenutka, ko jim bo treba samo pritisniti na gumb, da dobe potrebno vodo.

— **Odbor za splošno izobrazbo trgovskega in obrtnega naraščaja** bo tudi letos v zimskem času prirejal izobraževalne tečaje. Kot prvi se ustanovi strojepisni tečaj. Vsi interesenti, ki se nameravajo udeležiti strojepisnega pouka, se pozivajo, da se prijavijo v četrtek 12. t. m. ob pol 19. uri v prostorih Gremija trgovcev. Pouk se prične še istega dne. Tečaj je brezplačen.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti, želodčne motnje, zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih, odpravimo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefova« grenčica celo pri zdražljivem črevesu brez bolečin. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in vseh specerijskih trgovinah.

Iz Litije

— **Zasavci v Slovenskih goricah.** Jutrišnjega Gregoričevega izleta s posebnim brzovlakom se udeleže člani našega Foto-kluba v posebni skupini, ki pojde z vlakom do Ljutomera, zatem pa z avtobusom v kopališče Slatino-Radenci. Popoldne pohite v prekrasne vinograde na Kapeli, po možnosti posetijo tudi slovite šampanjske kleti Clotarja Bouviéja v Gornji Radgoni. Zanimivo je, da potuje z litijsko skupino tudi več naših sotoamaterjev-gostilničarjev s predsednikom Gostilničarske zadruge g. Vojkom Šribarjem, ker nameravajo na izletu nabaviti večjo množino ljutomerskih vin za svoje gostilne. Tako bo dosegel jutrišnji propagandni izlet že tudi gospodarski uspeh. Udeleženci izleta iz litijske skupine naj dvignejo danes popoldne bogato ilustrirane propagandne brošure in legitimacije pri vodji skupine g. učitelju Župančiču. Brzovlak se ustavi jutri v Litiji ob 5.30 zjutraj, vrne pa se ob 23.41 ponoči.

— **Župne gasilske vaje.** V nedeljo smo imeli pri nas župno gasilsko vajo, ki se je je udeležilo 7 okoliških društev. Namišljeni požar je bil na Glavnem trgu, vodo pa so črpali s prenosi iz Save. Po vajah so pojasnili člani župne uprave načelnik g. Lajovic st. in tajnik g. Peterca navzočim 160 gasilcem pomen novega gasilskega zakona.

A. D'Ennery: 190

Dve siroti

Roman

Ni vedela, ni slutila, da je spravila usoda tisti hip skupaj ženo, ki se je dolžila, da je oropala otroka, in moža, ki je priznal, da je zapustil mater in otroka.

Ko je bila že pričela svoje priznanje jo je poročnik prebil, rekoč:

— Pozabil sem, kdo ste bili in kaj ste zakrivili, da bi mogel misliti samo na vašo požrtvovalnost in na vaše dejanje, ki ste mi z njim tako neustrašeno rešili življenje...

— Ah, odpustili ste mi; toda moja vest ni čista... Očita mi, da vam nisem povedala vsega, in nalaga mi še zadnjo izpoved.

In ne da bi se dala motiti je Marjana nadaljevala:

— Kradla sem... da, kradla!... bilo je imetje ubogega otročička, denar ki so ga bile prihranile delavke, da bi otročiček njihove umrle tovarišice ne trpel pomanjkanja. To je bil strašen zločin; ukradla sem denar ubogi siroti, otročičku siromašne žene, moje prijateljice, ki sem ji bila obljubila pred njeno smrtjo, da bom skrbela za njenega zapuščenega otroka.

Padla je na kolena, sklenila roke in zaklicala:

— Ah, odpusti mi, Madeleina Bachelinova!... Odpusti mi!...

Toda poročnik jo je brž dvignil in objel rekoč:

— Madeleina Bachelinova vam odpušča... O, ko bi mogla odpustiti tudi meni!

Marjana se mu je iztrgala iz objema . . . Njene izbuljene, v poročnika uprte oči so govorile, da nekaj sluti, da pa ne more razumeti, za kaj gre.

— Kaj pravite? — je vprašala končno.

— Sem oče Madeleininega otroka, — je odgovoril poročnik.

— Vi?

— Da!... In odslej bova dva, ki bova skrbela za njenega otroka; najti ga hočem, ljubil ga bom in nikoli več se ne ločim od njega.

In mornar, ki se ni bal viharjev, ne požara, ki je znal gledati smrti neustrašeno v oči, ta mornar je bridko zaplakal.

Pogled na strtega poročnika je Marjano globoko pretresel. Prijela ga je za roko in prvič je sprejela in vrnila njegov koprneči objem.

XXIII.

Prijatelja sta se zdaj zelo pogosto sestajala. Marjana je neprestano napeljevala pogovor na Madeleininega otročička; zdelo se ji je, da s tem še bolj utrjuje vezi, ki so ju vezale.

V svoji nestrpnosti in hrepenenju, da bi končno videl svojega otroka, je poročnik navdušeno govoril o svojem skorajšnjem odhodu v Francijo.

Komaj je pa prvič omenil svojo namero, ja zastrl Marjanino čelo oblaček žalosti.

— Govorite o najini poroki, — je vzdihnila, — toda kako naj se vzameva?... Mar bi ne bili prisiljeni za vedno izseliti se iz domovine, ker sem izgnana iz Francije in moram umreti tu?

Potem je pa pripomnila tiho:

— Pozabljate, prijatelj, da sem kaznenka in da se moram zahvaliti samo guvernerjevi plemenitosti, da mi ni treba deliti usode drugih kaznenk.

Poročnik je že več dni trezno razmišljal o tem in tako je odgovoril kar naravnost:

— Draga moja, vi ste izgnanka; zakaj bi se torej ne izgnal še jaz, če je ta izgon edina ovira najine združitve.?

— Edina?

— Da, — je odgovoril poročnik odločno, — mar ne vem, da prenašate sramotno kazen za druge? Kaj morem pozabiti, da ste se žrtvovali za Henriko Gerardovo?... Ne, svojega imena prav nič ne onečastim, če ga združim z vašim. Sicer pa, če je treba, da se za nekaj časa ločim — ker grem iskat Madeleininega otroka — se vrnem čim prej, da se ne bova nikoli več ločila; to vam prisegam.

Marjana je kar zadrhtela od veselja. Te poročnikove besede so ji bile največje zadoščenje.

Naenkrat ji je pa šinila v glavo nova misel in postalo jo je strah. Spomnila se je, da se ne piše Marjana Vauthier, temveč da je zdaj za ves svet Henrika Gerardova.

Kako odstraniti to zadnjo oviro?

Ureditev te zadeve sta morala zaljubljenca odgoditi na poznejši čas.

Marjana naj bi spremljala guvernerjevo hčerko na ženitovanjskem potovanju.

Markiz sam je bil v zadnjem hipu odpovedal svojo udeležbo. Kmalu je bil tega vesel. Čez osem dni je namreč zgodaj zjutraj salva topovskih strelov oznanila prihod iz Francije pričakovane ladje, ki naj bi opravljala namestu potopljenega dvojambornika obalno službo v Louisiani.

To je bil zopet velik praznik za ves New Orleans.

Guverner je prišel s svojimi uradniki pozdravit poveljnika ladje. Poročnik je bil oblekel paradno uniformo.

Predstavili so ga kapetanu ladje.

Toda silno presenečenje ga je čakalo po povratku v guvernerjev dom. Kot svojemu osebnemu tajniku mu je izročil markiz pisma, rekoč:

— Mnogo novic imam za vas, gospod d' Ouvelles. Najprej mi je naročeno poslati vas v Francijo . . .

Videč, da se poročnik te vesti niti najmanj ni razveselil, je pripomnil markiz smeje.

— Poznam nekoga, ki bi se ne dal mnogo prositi, da bi porabil dovoljenje in se vrnil v Francijo . . .

— Kdo pa je to? — je vprašal poročnik.

— Ena izmed izgnank; na njo se nanaša listina, ki jo najdete v temle zavojčku.

Poročnik je začel takoj prebirati pisma, ki mu jih je bil izročil markiz.

— Nikar se tako ne trudite z iskanjem, — je dejal markiz. — Pismo mi je poslal policijski ravnatelj iz Pariza in tiče se mlade šivilje, ki spremlja ta hip po Louisiani mlado ženo gospoda de Saulny.

— Ah! — je vzkliknil poročnik. — Za njo gre?

— Da, policijski ravnatelj mi piše, da je izgnanka Henrika Gerardova pomiloščena in da jo moramo takoj izpustiti . . .

— Ona . . . Henrika Ger . . .

Poročnik ni izgovoril tega imena. Presenečenje mu je zaprlo sapo.

— Svobodna! Svobodna! . . . je vzkliknil, pozabljajoč, da stoji pred guvernerjem.

Naenkrat se je pa obvladal.

— Zares, — je dejal z mirnim glasom, — tudi meni se je zdela ta kazen prestroga . . . In tako jo bova lahko pozdravila ob povratku s tako veselo novico . . . To bo res presenetljiv sprejem.

Kdo ve, morda bo pa hotela ostati v naši naselbini.

Zanatska banka kralievine Jugoslavije a. d.

PODRUŽNICA LJUBLJANA

10424

obrestuje **dnevno razpoložljive vloge** po 4—5%; vezane vloge na odpovedni rok do 6 %. Rentni davek plača banka sama.

TINA

prihaja!

Opozarjamo

na našo veliko izbiro zimskega blaga!

A. & E. SKABERNÈ
LJUBLJANA

Nov mošt

pristni beli »vugava«; zaloga vseh vrst dalmatinskih vin. — Prispela nova zaloga. Točijo se po najnižjih cenah od Din 8.- naprej v GOSTILNI »JADRAN«, FLORIJANSKA ULICA 33 in VINOTOČ, POLJANSKA CESTA ŠT. 17.

Se priporoča
Miloš.

LOKAL

z velikimi izložbenimi okni ter 3 postranskimi prostori ob prometni ulici se odda takoj ali pa s 1. novembrom t. l. v najem. — Pojasnila se dobe v Gajevi ulici 5-I, soba 128.

Izložba

prostorna in svetla, na prometnem kraju,

se odda takoj v najem.

Pojasnila se dobe v Gajevi ulici 5/I, soba 128.

Specijelni entel oblek

ažuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš Ljubljana

poleg hotela Strukelj

Vezenje raznovrstnih monogramov, perila, savea, pregrinjal: entlanje, izdelovanje gumbnic. Vsled najmodernejše ureditve podjetja — najnižje cene.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke se ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

POUK

INSTRUKCIJE
išče mlad maturant odličnjak, sedaj visokošolec. — Cenjene prijave prosim pod »Poceni 3945« na upravo »Slovenskega Naroda«.

STROJEPISNI POUK
dva- in trimesečni tečaj za začetnike in izvežbance. Dnevni in večerni tečaji. Šolnina znižana. Dijaki (-nje) poseben popust. Vpisovanje dnevno. — Christofov učni zavod, Ljubljana, Domobranska cesta št. 15.

KOT UČENKA
želim vstopiti v trgovino; najraje na deželi. — Volčič, Podsmreka 14, Dobrova pri Ljubljani. 3946

NEMŠČINO ZA DECO
4—7 let v Delavski zbornici nasproti knjižnice. — Dopoldne od 10. do 12. ure. 3963

GLASBA

KLAVIRJE, PIANINE
prvovrstnih inozemskih znamk, ugodne cene; tudi na obroke in hranilne knjižice. — Najceneje popravlja in uglašuje. — MUZIKA, Sv. Petra cesta 40. 59/L

Klavirji! Pianini!
Kupujte na obroke
od Din 400.—
prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Hölzl, Stingl original, ki so nesporno najboljši! (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice
Alfonz Breznik
Aleksandrova cesta štev. 7
Velikanska zaloga vseh glasbenih inštrumentov in strun

KLAVIR
za 2200 naprodaj. Vič, Cesta na Brdo 139/I. 3955

PRODAM

SPALNICO IN KUHINJO
popolnoma novo, prodam po nizki ceni radi odpotovanja. — Tržaška cesta 24/I. 3958

BUKOVO OGLJE
dobite pri: Srebotnjak, Sv. Peter v Savinjski dolini. 3935

BUKOVO OGLJE
dobite pri Srebotnjaku, Sv. Peter v Savinjski dolini. 3919

PRODAM POHIŠTVO
malo rabljeno. — Poizve se: Malči Debeljak, Krmelj. 3948

STANOVANJA

VELIKO PRAZNO SOBO
s posebnim vhodom oddam. Parket, elektrika. — Rožna dolina, Cesta X, št. 25 (pod Rožnikom). 3936

STANOVANJE 3 SOB
kuhinje in pritiklin oddam boljši stranki. — Ponudbe pod »Mirna stranka 3922«.

SLUŽBE

STAREJŠI SAMEC
išče mesto hlapca. — Frank, Stara nova ves, pošta Sv. Križ pri Ljutomeru. 3910

DEKLE
želi premeniti službo. — Ponudbe pod »Dekle 3936« na upravo »Slov. Naroda«.

FABRICI MITA RISTIĆ
i Sinovi, Niš, potrebna su: 1 močilec i 2 tkača majstora. 3938

NEPREMIČNINE

HISO NA BLEDU
Grajska cesta št. 8, prodam. — Dolar, Mišino 33, Beograd. 3908

RENTABILNA TOVARNA
pri Mariboru se odda v najem. Informacije: Jugoautomat, Maribor, Aleksandrova 11/I. 3956

SPECIJALNA TRGOVINA
v Zagrebu z vsem inventarjem naprodaj za 220.000 Din. — Informacije: Kontinent, Zagreb, Petrinjska ulica 2. 3954

VILA V BOH. BISTRICI
naprodaj. — Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 3953

STAVBNO PARCELO
v Gorenji vasi-Reteče, prodam. Pojasnila: Ziherl, Škofja Loka. 3952

DOPISOVANJE

LOČEN OBRTNIK
srednjih let, z lastnim domom, iščem znanja z dobrosrčnim dekletom ali ločenko, okrog 40 let staro. — Cenj. dopise je poslati zadosti frankirane na: Joško Žnidar, poštno ležeče, Rakek. 3947

KUPIM

SUHE GOBE

in fižol kupuje vse leto in plačuje čim višje cene
M. Geršak & Co.,
LJUBLJANA Prečna ulica 4.

RAZNO

PO 50 PAR ENTLANJE
vezenje zaves, monogramov. »Juljana« Vošnjakova ulica (v bližini Slamiča) in Sv. Petra c. 55

Ogledujete obnošeni plašč?
Brez novega ne gre. Tkanine pri:
ŽLENDER
Mestni trg 22

ZNAJTI SE JE TREBA V TEM TEŽKEM ČASU
Mi nudimo vsakomur priliko, da zasluži — kdor noče delati. Uredite si domačo pletarno, ker mi damo vsakomur posla, a odkupimo gotovo pleteno blago. Prejo za pletenje dobavljamo in posebej honoriramo pletenje, kar dokazujejo mnoge zahvalnice ljudij, ki so na ta način našli zaposlenja in zaslužka. Z zaupanjem zahtevajte brezplačne prospekte od tt. Domače pletarske industrije Josip Tomažič, Maribor, Krekova 16. 55-L

Za damske plašče

kostume in oblekce ter vse vrste manufakturo kupujejo skrbne in varčne gospodinje le v trgovini

NOVAK, KONGRESNI TRG 15

OGROMNA IZBIRA — UGODNE CENE!

SADNO DREVJE ZA JESENSKO SADITEV!
Lastniki vrtov in sadonosnikov se opozarjajo, da si čimpreje rezervirajo potrebno število dreves pri Kmetijski družbi iz nove drevesnice na Bokalcih. — Po sadnem izboru zajamčene vrste od visokodebelnih in pritličnih jablan in hrušk, češpelj, črešenj, višenj, breskev, marelic, agrasa in ribeza po najnižjih cenah. Zahtevajte cenik pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg št. 3. 3792

GOLAŽ-EKSTRAKTI
pravi ogrski, v predvojni kvaliteti, se zopet dobe po vseh špecerijskih in delikatesnih trgovinah. Komad za 6—8 oseb Din 4.-. — Ekstrakt dr. z o. z., Ljubljana, Gosposvetska cesta 8/I. 69/L

JESENSKO OBLEKO IN POVRŠNIK
modernega kroja, solidne izdelave, iz angleškega blaga, za zmerno ceno izdela v najkrajšem času krojaški atelje J. JELOVŠEK, Ljubljana, Kongresni trg 8/I, poleg kina »Matica«. 3925

NUDIMO VAM NAKUP
vsakovrstnega pohištva. — Erjavec, Brod, Št. Vid nad Ljubljano. 3957

SPALNICE
moderne iz orehove korenine, mehke pleskane in kuhinjske oprave dobiti najceneje pri — Andlovic, Ljubljana, Komenskega ulica 34. 62/L

Modna konfekcija
Najboljši nakup
A. PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 14. 11/T

NA TRGATEV
v nedeljo v restavracijo »Frankopanski dvor«. Priredi društvo »Zora«. Ples, zabava, domače koline, dobra vina. — Vabljeni ste vsi! 3951

PUH ZA PERNICE
Ia beli Din 230.-, sivi puh Din 140.-, lepo perje po Din 25.-, 35.-, 56.-, 95.-, 180.- kg, puhaste odeje po naročilu najceneje izvršuje RUDOLF SEVER, Ljubljana, Marijin trg 2. 70/L

30—50 VAGONOV DRV
bukovih, kupim. — Drvara Bihler, Zagreb, Vlaška 113. 3911

Cenjenim damam

vljudno sporočam, da sem se **preselila** S TRŽAŠKE CESTE ŠT. 13, V GRADIŠČE ŠT. 17, I. NADSTR.

Češnovar M. Raška MODNI SALON

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igračnih vozičkov, prevoznih tricikljev, motorjev in šivalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovška cesta št. 4.

ZAHVALA

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi našega ljubljenega soproga, očeta itd., ga obsuli s cvetjem ter počastili na katerikoli način njegov spomin in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili na njegovi poslednji poti — naša prisrčna zahvala.

Ljubljana, dne 7. oktobra 1933.

Družine: SLAMIČ - DR. LEBAR

Urejuje: Josip Zupančič Za »Narodno tiskarno«: Fran Jezeršek — Za upravo in inseratni del lista: Oton Christof — Vsi v Ljubljani